

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

Rok II.

WARSZAWA, dnia 31 sierpnia 1936 r.

Nr. 17.

T R E Ś Ć:

I. OCHRONA I INSPEKCJA PRACY.

	Str.
1. Obwieszczenie M. O. S. z dn. 5.VIII. 1936 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dn. 27.II. 1936 r., ustalającej warunki pracy i płacy w przemyśle budowlanym, mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze pow. leszczyńskiego, rawickiego, gostyńskiego, kościańskiego i wolsztyńskiego (Monitor Polski z dnia 19 sierpnia 1936 r. Nr. 191, poz. 354)	472
2. Obwieszczenie M. O. S. z dn. 5.VIII. 1936 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dn. 6.VI. 1936 r., ustalającej warunki pracy i płacy w zawodzie zduńskim (piecowniczym), mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót zduńskich (piecowniczych) na obszarze m. Poznania i okolicy (Monitor Polski z dnia 21 sierpnia 1936 r. Nr. 193, poz. 358)	474
3. Zarządzenie Komisarza Demobilizacyjnego dla obszaru woj. pomorskiego, miasta i pow. Bydgoszcz, miasta i pow. Inowrocław oraz pow. szubińskiego i wyrzyskiego z dn. 5.VIII. 1936 r. o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Gdyni z dn. 6.VII. 1936 r. o warunkach pracy i płacy w zawodzie instalatorskim na terenie miasta Wielkiej Gdyni (Monitor Polski z dnia 18 sierpnia 1936 r. Nr. 190, poz. 353)	474

III. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE.

Zarządzenie M. O. S. z dn. 18.VII. 1936 r. w sprawie nadania Kasie Bratniej Zagłębia Dąbrowskiego planu ubezpieczenia technicznego	478
--	-----

IV. OPIEKA SPOŁECZNA.

1. Zarządzenie M. O. S. z dn. 25.VIII. 1936 r. o zaliczeniu osiedla Babice pod Warszawą do miejscowości klasy A (Monitor Polski z dnia 29 sierpnia 1936 r. Nr. 200, poz. 364)	493
2. Okólnik Nr. 46/36 M. O. S. z dn. 27.VIII. 1936 r. Nr. Op. 14/7-6 w sprawie koordynacji opieki otwartej nad dziećmi i młodzieżą	493

V. ZDROWIE PUBLICZNE.

1. Rozporządzenie M. O. S. z dn. 12.VIII. 1936 r. o zaliczeniu poszczególnych grup funkcjonariuszów państwowych o specjalnych kwalifikacjach w dziale M. O. S. do kategorii funkcjonariuszów niższych oraz o ustaleniu ich tytułów (Dz. U. R. P. z dnia 27 sierpnia 1936 r. Nr. 65, poz. 474)	499
2. Okólnik Nr. 47/36 M. O. S. z dn. 25.VIII. 1936 r. Nr. Zn. 1a/15-6 w sprawie zatrudnienia lekarzy bezrobotnych	500
3. Okólnik Nr. 49/36 M. O. S. z dn. 29.VIII. 1936 r. Nr. Zn. 3a/4-6 w sprawie wydawania ocen przez komisje lekarskie dla funkcjonariuszów państwowych	501

VI. SPRAWY OGÓLNO-ADMINISTRACYJNE.

Str

1. Okólnik Nr. 48/36 M. O. S. z dn. 31.VIII. 1936 r. Nr. Or. 2/1-9 w sprawie zmian w organizacji i podziale Biura personalnego w Ministerstwie Opieki Społecznej	502
2. Pismo okólne M. O. S. z dn. 31.VIII. 1936 r. Nr. Bd. 60/154-6 w sprawie składania obligacji 4% Pożyczki Konsolidacyjnej na kaucje i wadia	503
3. Pismo okólne M. O. S. z dn. 31.VIII. 1936 r. Nr. Bd. 60/46-6 w sprawie wydawania obligacji 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej spadkobiercom zmarłych subskrybentów	503
4. Pismo okólne M. O. S. z dn. 31.VIII. 1936 r. Nr. Pr. 9/42-6 w sprawie XIII Tygodnia Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej	504

KOMUNIKAT

W sprawie „Prawa lekarskiego” Aleksandra Blocha	505
---	-----

I. Ochrona i inspekcja pracy.

1.

OBWIESZCZENIE

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 5 sierpnia 1936 r.

w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 27 lutego 1936 r., ustalającej warunki pracy i płacy w przemyśle budowlanym, mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze powiatów: leszczyńskiego, rawickiego, gostyńskiego, kościańskiego i wolsztyńskiego.

(Monitor Polski z dnia 19 sierpnia 1936 r. Nr. 191, poz. 354)

Związek Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Z. Z. P. w Rzeczypospolitej Polskiej Kier. Okr. Poznań wniósł do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl § 2 rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niem., str. 1456) podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze powiatów: leszczyńskiego, rawickiego, gostyńskiego, kościańskiego i wolsztyńskiego umowie zbiorowej, zawartej w Lesznie w dniu 27 lutego 1936 r. pomiędzy Komisją pracodawców — z jednej a Związkiem Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Z. Z. P. w Rzeczypospolitej Polskiej Kier. Okr. w Poznaniu — z drugiej strony.

Tekst umowy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższej umowie mocy powszechnie obowiązującej wnieść należy do Ministerstwa Opieki Społecznej w ciągu dni 14 od ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Kościatkowski*

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 5.VIII. 1936 r.

UMOWA ZBIOROWA

w przemyśle budowlanym na okrąg Inspektoratu Pracy w Lesznie, obejmującego powiaty: leszczyński, rawicki, gostyński, kościański i wolsztyński.

Pod przewodnictwem p. budowniczego Fr. Polaszyka z Gostynia w dniu 27 lutego 1936 r. pomiędzy podpisaną Komisją, wyłonioną spośród przedsiębiorców budowlanych z wyżej wymienionego terenu, z jednej strony, a Związkiem Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Rzeczypospolitej, Sekretariat w Poznaniu, ul. Półwiejska 20, z drugiej strony, zawarto następującą umowę zbiorową w przedmiocie pracy i płacy w przemyśle budowlanym w powiatach: leszczyńskim, rawickim, gostyńskim, kościańskim i wolsztyńskim.

§ 1.

Zakres działania umowy.

Umowa niniejsza obejmuje wszystkie miejsca pracy na całym obszarze niniejszą umową objętym.

§ 2.

Przyjmowanie i zwalnianie pracowników.

Przyjmowanie i zwalnianie pracowników odbywa się w sposób przewidziany w odpowiednich ustawach i rozporządzeniach.

§ 3

Czas pracy.

Czas pracy jest 48 (czterdziestoosm) godzinny tydzień i to: w poniedziałek aż do soboty włącznie po 8 godzin dziennie.

§ 4.

Płaca godzinna.

- a) wypłaty dokonywa się tygodniowo bezpośrednio po skończonej pracy w środę i to na miejscu budowli;
- b) wynagrodzenie należy się pracownikowi za godziny rzeczywiście przepracowane;
- c) wobec czeladników i robotników zwyczajnych, których stopień zdolności względnie wydajności pracy, wskutek inwalidztwa lub podeszłego wieku, nie dosięga przeciętnego poziomu, można stosować niższą płacę niż taryfową. W tych to przypadkach ustalenie płacy nastąpić musi w pierwszym tygodniu pracy.

§ 5.

Od dnia 15 marca 1936 r. obowiązują następujące stawki płac godzinnych:

- 1. Czeladnik murarski i ciesielski 0.55 zł
- 1a. Czeladnik murarski i ciesielski do 21 miesiąc. prakt. . . . . 0.45 „
- 2. Robotnik przy pracach budowlanych naziemnych i podziemnych . . . . . 0.35 „
- 3. Robotnik od 18 — 21 lat . . . . 0.30 „
- 4. Płace ustalone dla murarzy i cieśli odnośnie są jednakowo do prac murarskich i ciesielskich, wykonywanych w przedsiębiorstwach robót ziemnych.

5. Wszyscy pracownicy budowlani są zobowiązani pracę im poleconą wykonywać sumiennie i wedle utartego zwyczaju.

§ 6.

Praca akordowa.

Strony zawierające niniejszą umowę nie wykluczają pracy akordowej, z wyłączeniem ścian kapitalnych wykonanych z cegieł. Tam, gdzie prace akordowe bywają wykonywane, musi się zawrzeć taryfę akordową. Przy akordzie gwarantuje się płacę godzinną.

§ 7.

Przestrzeganie warunków.

Na większej budowli ustanawia się delegata, który jest pośrednikiem pomiędzy pracodawcą a pracownikami na danej budowli.

Agitacja na budowli podczas pracy jest zabroniona.

§ 8.

Strony wybierają Komisję po jednym z każdej strony:

- a) do kontrolowania budowli,
- b) do badania, czy strony wypełniają warunki objęte niniejszą umową,
- c) do łagodzenia sporów pomiędzy stronami, wynikających z niniejszej umowy.

§ 9.

Okres trwania umowy.

Umowa niniejsza obowiązuje od dnia 15 marca 1936 r. do dnia 31 marca 1937 r.

O ile w trzy miesiące przed jej upływem, t. j. najpóźniej do 31 grudnia 1936 r., nie nastąpi pisemne wypowiedzenie, przedłuża się umowa automatycznie o dalszy rok z zachowaniem powyższego terminu wypowiedzenia.

Leszno, dnia 27 lutego 1936 r.

Komisja pracodawców:

- (—) *Fr. Polaszek* (—) *K. Pejsert*
- przewodniczący; sekretarz;
- (—) *Roszak Walenty* (—) *Ratajczak Tomasz*

Komisja pracowników:

- (—) *Mikołaj Nader* (—) *Tschuszke St.,*
- (—) *Wojtyniak Feliks* (—) *F. Jankowiak*
- (—) *Stanisław Kostański*

2.

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 5 sierpnia 1936 r.

w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 6 czerwca 1936 r., ustalającej warunki pracy i płacy w zawodzie zduńskim (piecowniczym), mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót zduńskich (piecowniczych) na obszarze m. Poznania i okolicy.

(Monitor Polski z dnia 21 sierpnia 1936 r. Nr 193, poz. 358)

Okręgowa Rada Zawodowa Z. Z. Z. w Poznaniu wniosła do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl § 2 rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niem., str. 1456) podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót zduńskich (piecowniczych) na obszarze m. Poznania oraz miejscowości: Malta, Starołęka, Luboń, Zabikowo, Kobylepole, Chartowo, Żegrze, Ławica, Fabjanowo, Kotowo, Naramowice, Gołęczewo, Piątkowo, Świerczewo, Morasko, Strzeszyn, Junikowo, Minikowo i Antoninek umowie zbiorowej, zawartej w Poznaniu w dniu 6 czerwca 1936 r. pomiędzy Cechem Mistrzów Garncarskich w Poznaniu — z jednej a Okręgową Radą Zawodową Z. Z. Z. w Poznaniu — z drugiej strony.

Tekst umowy podany jest poniżej.

Sprzeciw w sprawie nadania powyższej umowie mocy powszechnie obowiązującej wnieść należy do Ministerstwa Opieki Społecznej w ciągu dni 14 od ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Kościatkowski*

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 5.VIII. 1936 r.

UMOWA ZBIOROWA

**dla przedsiębiorstw piecowniczych
(zduńskich).**

Pomiędzy pracodawcami w przemyśle piecowniczym (zduńskim) w Poznaniu, reprezentowanymi przez Cech Mistrzów Garncarskich w Poznaniu w osobach niżej podpisanych przedstawicieli z jednej strony, a pracownikami zawodu piecowniczego, zastąpionymi przez Okręgową Radę Zawodową Z. Z. Z. w Poznaniu z drugiej strony, — na posiedzeniu, odbytym w Inspektoracie Pracy w Poznaniu pod pre-

wodnictwem p. o. podinspektora pracy Rojszka Józefa w dniu 6 czerwca 1936 r., zawarto następującą umowę zbiorową w przedmiocie pracy i płacy w zawodzie piecowniczym:

§ 1.

Piece.

Wynagrodzenie oblicza się na podstawie wykonanych rzędów pieców i to jak następuje:

Za rzędy przyległe do ścian w rogu płaci się jak za najbliższy rząd wokół idący. Za rzędy wolnostojące i pięciokątowe — odpowiednio do ich wielkości.

Ceny za jeden rząd są następujące:

1.	Jeden rząd	3 × 2	kafle . . .	2,10 zł
2.	" "	3,5 × 2	kafle . . .	2,30 "
3.	" "	3,5 × 2,5	kafle . . .	2,35 "
4.	" "	4 × 2,5	kafle . . .	2,50 "
5.	" "	4,5 × 2,5	kafle . . .	2,75 "
6.	" "	4,5 × 3	kafle . . .	3,00 "
7.	" "	5 × 3	kafle . . .	3,25 "
8.	" "	5,5 × 3	kafle . . .	3,50 "
9.	" "	6 × 3	kafle . . .	3,75 "
10.	Pół kafła dłuższy albo szerszy . . . 0,25 "			
11.	Cokół płaci się jako rząd odnośnego pieca bez względu na jego wysokość.			
12.	Każdy gzyms płaci się jako pół rzędu wielkości odnośnego pieca.			
13.	Piec wolnostojące i pięciokątowe — 25% więcej od pieców w rogu.			
14.	Przy trzykątowych piecach wielkości 3 × 8 — skrzydło.			
15.	Średni gzyms na wąskiej stronie płaci się: z jednej części — 1,25 zł, z dwóch — 1,50 zł, a z trzech — 3,00 zł.			
16.	Średni gzyms wokół idący . . . 4,00 "			
17.	Piec w żelaznej ramie, bez względu na ich wykonanie, podlegają zapłacie rządowej, za wyjątkiem pieców przenośnych.			
18.	Cyganki płaci się jako kotliny i rzędy pieca odpowiednio do ich wielkości.			
19.	Piec na dwa pokoje płaci się jak piec w rogu i wolnostojące z dopłatą: za narożnik 0,25 zł, za kafeł 0,15 zł i połowę przejścia.			

Objaśnienie do poz. 19.

Piec z dwiema długimi stronami i jednym przyczółkiem, widoczny na dwa pokoje, płaci się jako piec w rogu z dopłatą za jeden narożnik, kafle jednej długiej strony i połowę przejścia.

Piec z dwiema długimi stronami i dwoma przyczółkami, widoczny na dwa pokoje, płaci się jako piec na trzy strony wolny od ściany z dopłatą za jeden narożnik, kafle jednej długiej strony i przyczółka oraz połowę przejścia.

Piec zupełnie wolnostojący, widoczny z czterech stron, płaci się jak piec na trzy strony wolnostojący od ścian z dopłatą za dwa narożniki, kafle jednej długiej strony i jednego przyczółka oraz przejścia podwójnie.

Do obliczania należą strony bez ogniska.

20. Nisza z płytą	5,00 zł
21. Każdy piec, który występuje 8" przed filarem, płaci się jako pół-wolnostojący, ponad 8"—jako wolnostojący.	
22. Każdy nowy ślepy narożnik . . .	0,30 „
23. Za przycięcie zakończenia do odkrycia kaflami i odkrycia kaflami: za kafel albo sztryfelek (pasek) nowy	0,20 „
24. Framuga 9 × 12"	1,30 „
Framuga 12 × 16"	3,00 „
Framuga 16 × 24"	5,00 „
25. Za drzwi ażurowe w każdym piecu dopłata	3,00 „
26. Za wprawienie żelaznej wstawki i drzwi ażurowych	6,00 „
27. Za wprawienie zewnętrznych klamer	3,00 „

Kotliny.

28. Kotlina 5 × 3 w rogu z piecykiem	10,00 zł
29. „ 5 × 3 × 2 w rogu z piecykiem	15,00 „
30. Za kotliny większe jak 5 × 3 × 2 oblicza się następująco: Kotlina 5 × 3 bez piecyka	6,00 „
pół kafla szersza albo dłuższa	1,50 „
31. Jedną długą stroną wolnostojącą—więcej	2,50 „
32. Jeden piecyk	1,00 „
33. Jedna wanienska do wody	1,00 „
34. Jedna wanienska do wody z kurkiem	1,50 „
35. Ściana z kafli nowa: narożnik — 0,35 zł, kafel	0,25 „
36. Zakończenie na ścianie z kafli: za każdą długość kafla	0,10 „
jeśli zakończenie na ścianie ma być wykonane z samych narożników, płaci się za każdy narożnik.	
37. Cokół z kafli pod kotliną: za narożnik albo średnicę	0,15 „
38. Fryz wykonany z kafli: za narożnik albo średnicę	0,25 „
39. Fryz angielski: za narożnik albo średnicę	0,15 „
39a. Palnik gazowy z ramką albo kratką o 2 kołach	3,00 „

Palnik gazowy z ramką albo kratką o 3 kołach	4,00 „
Palnik gazowy z ramką albo kratką o 4 kołach	5,00 „
palniki gazowe bez ramki albo kratki — więcej	0,75 „
40. Wprawienie piecyka z gazowym palnikiem	3,00 „
41. Kotliny stojące jedną wąską stroną przy ścianie płaci się podług ceny unormowanej i za jedną gładką długą stroną włącznie narożników — jak ściany nad kotliną.	
42. Kotliny zupełnie wolnostojące płaci się według ceny unormowanej i jak ściany nad kotliną z dopłatą	4,00 „
43. Kotliny z nadbudowaniem płaci się jak kotliny ze ścianą i za wymurowanie nadbudowania za każdy rząd nadbudowania dodatkowo	0,75 „
44. Kotliny z kotłami płaci się odpowiednio do cen unormowanych za kotliny i za każdy kocioł dodatkowo	1,50 „
45. Pół rzędu w kotlinie, próczokołu, płaci się jak cały rząd.	
46. Drugi piecyk	0,75 „
47. Drugie ognisko	0,75 „
48. Piecyk szamotowy w kotlinie	1,50 „
49. Piecyk cofnięty w kotlinie	3,00 „
50. Palnik gazowy zrobiony z narożników	8,50 „
51. Palnik gazowy z występem	6,50 „
52. Wiszące urządzenie do ogrzewania talerzy	0,60 „
53. Narożniki żelazne przy kotlinach—za sztukę	0,50 „
54. Wprawienie haczyka do krągów w ścianie	0,25 „
55. Wprawienie haczyka do krągów w ścianie z podporą	0,40 „
56. Framuga w kotlinie: do 16 kafli	3,00 „
57. Framuga w kotlinie: ponad 16 kafli — za kafel albo sztyfelek	0,15 „
58. Framuga z blachy w kotlinie	1,50 „
59. Za wbudowanie chlebownika w kotlinie 16" × 30"	4,00 „
60. Za wbudowanie chlebownika w kotlinie 26" × 54", 24" × 59" i 24" × 70"	8,00 „
61. Za wyłożenie schowania do drzewa kaflami: za kafel	0,15 „
62. Za wymurowanie schowania do drzewa cegłami	0,50 „
63. Kotliny w niszach — 20% mniej jak cena unormowana.	
64. Przesadzenie kafli na cement albo gips: narożnik — 0,50 zł, kafel	0,35 „
65. Za wmurowanie węza albo zamkniętego kotła do wody w ognisko	2,00 „
66. Za wmurowanie kotła w kotlinie do centralnego ogrzewania — z własnymi drzwiami	4,00 „
67. Bez własnych drzwi	5,00 „

Przestawki i reperacje.

68. Przestawianie pieców i kotlin oraz reperacje płaci się według taryfy godzinowej.

§ 2.

Minimalną stawkę płac godzinowych ustala się na 1,05 zł za godzinę.

§ 3.

Wszelkie prace nieobjęte niniejszą umową zbiorową podlegają indywidualnej umowie.

§ 4.

Pracodawcy zobowiązują się przy wykonywaniu prac lokalnych zatrudniać w pierwszym rzędzie miejscową czeładź związkową, przy czym spis wszystkich członków związku winien być doręczony Cechowi. Czeładź związkowa obowiązuje się nie wykonywać żadnych prac na rachunek własny.

§ 5.

Celem kontroli wykonywania niniejszej umowy zbiorowej układające się strony wyłaniają komisję złożoną z przedstawicieli pracodawców i pracobiorców.

§ 6.

Umowa niniejsza obowiązuje na terenie miasta Poznania i miejscowości: Malte, Starołękę, Luboń, Żabikowo, Kobylepole, Chartowo, Zegrze, Ławicę, Fabjanowo, Kotowo, Naramowice, Gołęczewo, Piątkowo, Świerczewo, Morasko, Strzeszyn, Junikowo, Minikowo i Antoninek z pow. poznańskiego.

§ 7.

Umowa niniejsza wchodzi w życie z dniem 15 czerwca 1936 r. i obowiązuje do dnia 30 czerwca 1937 r. z tym, że w razie niewypowiedzenia jej na trzy miesiące przed upływem, t. j. 31 marca, przedłuża się automatycznie o dalszy rok.

Poznań, 6 czerwca 1936 r.

Za pracodawców:

Cech Mistrzów Garncarskich — Poznań:

(—) *Fr. Masadyński* (—) *M. Szymański*

(—) *J. Włodarczak* (—) *Fr. Bohn*

(—) *Schultz K.*

Za pracobiorców:

Okręgowa Rada Zawodowa Z. Z. Z. w Poznaniu:

(—) *Antoni Szafranek* (—) *Wawrzyn Ostraszewski* (—) *Zefiryn Pfeiffer* (—) *Michał Sikora* (—) *Misiaczyk Franciszek* (—) *Włodarczak Roman* (—) *B. Wolek.*

(—) *J. Rojszyk*

p. o. podinspektora pracy.

3.

ZARZĄDZENIE

KOMISARZA DEMOBILIZACYJNEGO

dla obszaru woj. pomorskiego, miasta i powiatu Bydgoszcz, miasta i powiatu Inowrocław oraz powiatów szubińskiego i wyrzyskiego

z dnia 5 sierpnia 1936 r.

o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo - Rozjemczej w Gdyni z dnia 6 lipca 1936 r. o warunkach pracy i płacy w zawodzie instalatorskim na terenie miasta Wielkiej Gdyni.

(Monitor Polski z dnia 18 sierpnia 1936 r. Nr. 190, poz. 353)

Na podstawie § 23 rozporządzenia o przyjmowaniu i wydalaniu robotników podczas okresu demobilizacji gospodarczej z dnia 3 września 1919 r. (Dz. U. Rzeszy Niem., str. 1500) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Orzeczeniu Komisji Pojednawczo - Rozjemczej w Gdyni z dnia 6 lipca 1936 r. o warunkach pracy i płacy w zawodzie instalatorskim na terenie Wielkiej Gdyni nadaję moc obowiązującą, poczynawszy od 6 lipca 1936 r.

Tekt orzeczenia podany jest w załączeniu do zarządzenia niniejszego.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

Komisarz Demobilizacyjny:

(—) *Inż. Henryk Zagrodzki*

1 zał.

Zał. do zarz. Komisarza demobilizacyjnego z dn. 5.VIII. 1936 r.

ORZECZENIE:

Komisja Pojednawczo - Rozjemcza w Gdyni, ustanowiona rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 czerwca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50/35, poz. 331), działająca na podstawie dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych, oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. U. Rzeszy Niem. str. 1456), w celu załatwienia zatargu w zawodzie instalatorskim na terenie miasta Wielkiej Gdyni, na posiedzeniu w dniu 6 lipca 1936 r. w lokalu Inspektoratu Pracy 60 Obwodu w Gdyni, w składzie ustalonym zgodnie z § 15 Dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wy-

działach robotniczych i pracowniczych, oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. U. Rzeszy Niem. str. 1456).

Przewodniczący: *p. inż. Józef Helbrecht*
Inspektor Pracy 60 Obwodu

Ławnicy ze strony *p. Józef Skarzyński*
pracodawców: ławnik stały
p. Wojciech Jabłczyński
ławnik stały
p. Jan Gutowski
ławnik niestały

Ławnicy ze strony *p. Józef Tuska*
pracobiorców: ławnik stały
p. Bronisław Milewski
ławnik stały
p. Józef Biskupski
ławnik niestały

w obecności następujących uczestników zatargu ze strony pracodawców:

1. Piotr Milczarski, Budowa wodociągów, kanalizacji i centralnych ogrzewań w Gdyni.
2. Henryk Makowski, przedstawiciel firmy „Drzewiecki i Jeziorański” Sp. Akc. w Warszawie — Oddział w Gdyni.
3. Franciszek Szustak, właściciel Zakładu robót wodociągów kanalizacyjnych oraz centralnego ogrzewania w Gdyni.

ze strony pracobiorców:

1. Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce Okręg Gdynia w osobach:
p. Teodora Zielińskiego — Sekretarza Okręgowego Związku
p. Mateusza Drzewickiego
p. Stanisława Kaczmarka
p. Stanisława Drożyńskiego
p. Władysława Gudzina
2. Związek Robotników i Rzemieślników (Z. Z. P.) Sekretariat Gdynia w osobie:
p. Jana Dolińskiego — Sekretarza Okręgowego Związku

po zbadaniu całokształtu sprawy, przeprowadzeniu postępowania dowodowego, wysłuchaniu głosów stron, ustaleniu punktów spornych oraz po stwierdzeniu, że nie można doprowadzić strony prowadzące spór do ugody, na podstawie §§ 25 i 27 dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1456) wydał następujące orzeczenie:

§ 1.

Zakres działania umowy i stawki płac za godzinę:

Ustala się na terenie miasta Wielkiej Gdyni dla robotników zawodu instalatorskiego, zatrudnionych w przedsiębiorstwach urządzeń techniczno - sanitarnych, minimalne stawki płac za godzinę w następujących wysokościach:

1. Monter, wykonujący samodzielnie instalacje ogrzewcze wszelkich systemów . . . . . 1.40 zł
2. Monter, wykonywujący samodzielnie instalacje kanalizacyjno - wodociągowe i gazowe . . . . . 1.20 zł
3. Pomocnik montera . . . . . 0.95 zł
4. Robotnik zwykły . . . . . 0.70 zł

§ 2.

Praca akordowa:

Na wypadek stosowania przy robotach instalatorskich systemu akordowego stawki jednostkowe za pracę w akordzie powinny być obliczone w ten sposób, aby zarobek ogólny robotnika akordowego był co najmniej o 25% wyższy od płacy dniówkowej robotnika odpowiedniej kategorii.

§ 3.

Koszty lokomocji pracowników:

Koszty lokomocji pracowników objętych niniejszym orzeczeniem, jak również transport narzędzi i materiałów do miejsc wykonywania czynności zawodowych, znajdujących się w odległości większej niż 2 km, od siedziby przedsiębiorstwa, ponosi pracodawca w obydwie strony. Czas podróży liczy się jak zwykły czas pracy.

§ 4.

Wypłata zarobków:

Wypłata zarobków dokonywane jest w środę każdego tygodnia po ukończeniu pracy na miejscu wykonywania pracy i nie rzadziej niż co dwa tygodnie.

Każdy pracownik winien otrzymać książeczkę obrachunkową, niezależnie od ilości zatrudnionych robotników u pracodawcy.

§ 5.

Czas pracy i urlopy:

— Czas pracy normuje ustawa państwowa. Przy zwolnieniu z pracy pracownika, który nie przepracował u pracodawcy okresu potrzebn-

go do uzyskania urlopu ustawowego, wypłaca pracodawca pracownikowi wynagrodzenie w stosunku jeden dzień za każdy miesiąc pracy, jednakże nie więcej jak za 8 dni.

§ 6.

Przyjmowanie i zwalnianie pracowników:

Z prawa pierwszeństwa w przyjmowaniu do pracy korzystają w pierwszej linii pracownicy miejscowi, zaś przy koniecznej redukcji zwolnieniu podlegają pracownicy pozamiejscowi.

Firmy pozamiejscowe mogą wykonywać roboty instalatorskie jedynie przy pomocy miejscowych sił pracowniczych.

§ 7.

Zrzeczenie się pretensji:

Przy zwolnieniu pracownika z pracy i podpisania przez niego oświadczenia zrzekającego się wszelkich pretensji do przedsiębiorcy oświadczenie to nie może mieć wpływu na wysokość wynagrodzenia z chwilą, gdy dany pracodawca wynagradzał go poniżej stawki przewidzianej w niniejszym orzeczeniu.

§ 8.

Postanowienia ogólne:

Orzeczenie niniejsze zastępuje z mocy samego prawa wszelkie postanowienia umów zbiorowych bądź już zawartych, bądź też mających być zawartymi w przyszłości, których postanowienia byłyby mniej korzystne, niż postanowienia orzeczenia niniejszego.

Warunki umowy indywidualnej o pracę mniej korzystne dla robotnika, niż przewiduje orzeczenie, są nieważne i ulegają zastąpieniu z mocy prawa przez odpowiednie postanowienia orzeczenia niniejszego, natomiast warunki korzystniejsze pozostają w mocy.

§ 9.

Termin ważności umowy:

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 6 lipca 1936 r. do dnia 5 lipca 1937 r.

§ 10.

Komisja Pojednawczo - Rozjemcza wzywa strony, aby w terminie do dnia 9 lipca 1936 r. oświadczyły, czy orzeczenie rozjemcze przyjmują.

Na tem orzeczenie zakończono.

Przewodniczący

Komisji Pojednawczo-Rozjemczej
w Gdyni:

(—) *Inż. Józef Helbrecht*

Inspektor Pracy 60 Obwodu;

Ławnicy ze strony pracodawców:

(—) *Józef Skorzyński*

(—) *Wojciech Jabłczynski*

(—) *Jan Gutowski*

Ławnicy ze strony pracobiorców:

(—) *Bronisław Milewski*

(—) *Józef Tuska*

(—) *Józef Biskupski*

Gdynia, dnia 6 lipca 1936 r.

III. Ubezpieczenia społeczne.

1.

Zał. do zarz. M. O. S. z dn. 18.VII 1936 r.

ZARZĄDZENIE

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 18 lipca 1936 r.

w sprawie nadania Kasie Bratniej Zagłębia Dąbrowskiego planu ubezpieczeniowo - technicznego.

Na zasadzie § 19 ust. 2 i § 35 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 27 sierpnia 1935 r. o ubezpieczeniu brackim w powiecie będzińskim (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 410) nadaję niniejszym Kasie Bratniej Zagłębia Dąbrowskiego załączony plan ubezpieczeniowo-techniczny.

Za Ministra:

(—) *W. Jastrzębski*
Podsekretarz Stanu

1 zał.

P L A N

ubezpieczeniowo-techniczny Kasy Bratniej Zagłębia Dąbrowskiego.

R o z d z i a ł y:

- I. Zasady ogólne.
- II. Kombinacja ubezpieczeniowa.
- III. Podstawy techniczne.
- IV. Składki ubezpieczonych.
- V. Wpłaty przedsiębiorstw.
- VI. Ewidencja i statystyka ubezpieczonych.
- VII. Pozycje ubezpieczeniowo-techniczne bilansu.
- VIII. Lokaty.

Zestawienia liczbowe:

§ 2.

- I. Wysokość odpraw.
- II. Porządek ubywania czynnych.
- III. Rozkład początkowy ubezpieczonych według wieków i lat zaliczenia.
- IV. Wpłaty przedsiębiorstw z § 49.
- V. Wartość kapitałowa składek netto.
- VI. Wartość kapitałowa nabytych uprawnień.
- VII. Wartość kapitałowa dalszych wzrostów.
- VIII. Indywidualna rezerwa składek (prospektywna).
- IX. Indywidualna rezerwa składek (retrospektywna).
- X. Spółczynnik kapitalizujący wpłaty przedsiębiorstw z § 49 i § 50.

W z o r y:

- I. Wzór karty technicznej.
- II. Wzór arkusza statystycznego.
- III. Wzór arkusza bilansowego.
- IV. Wzór zbiorczego arkusza bilansowego.

I. ZASADY OGÓLNE.

§ 1.

W planie niniejszym stosowane są następujące skróty terminologiczne:

- a) przez „rozporządzenie” rozumie się rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 27 sierpnia 1935 r. o ubezpieczeniu brackim w powiecie będzińskim (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 410),
- b) przez „statut” rozumie się statut Kasy Bratniej Zagłębia Dąbrowskiego,
- c) przez „plan” rozumie się niniejszy plan ubezpieczeniowo-techniczny,
- d) przez „Kasę” rozumie się Kasę Bratnią Zagłębia Dąbrowskiego,
- e) przez „Zakład” rozumie się Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników),
- f) przez „ubezpieczenie” rozumie się ubezpieczenie brackie, wykonywane przez Kasę,
- g) przez „pełny rok, przebyty w ubezpieczeniu”, rozumie się okres, złożony z dwunastu miesięcy kolejnych, lecz niekoniecznie bezpośrednio po sobie następujących, takich przy tym, że za każdy z nich ubezpieczony opłacił składkę miesięczną brutto.

Operacja finansowa, unormowana rozporządzeniem, jest sumą trzech składników:

- a) ubezpieczenia,
- b) spłaty przez Kasę zaległości odprawowych z bezodsetkowego kredytu Zakładu (§ 46 rozporządzenia),
- c) spłaty zaległości i przejęcia przez Zakład zamkniętego portfela rent brackich, oraz kapitalizacji tych rent (§ 47 rozporządzenia).

Plan normuje pod względem technicznym tylko składnik, wymieniony pod a).

II. KOMBINACJA UBEZPIECZENIOWA.

§ 3.

Ubezpieczenie jest pod względem technicznym dwudziestoletnim ubezpieczeniem rosnącej odprawy należnej:

- a) w razie śmierci ubezpieczonego przed terminem końcowym ubezpieczenia,
- b) w razie niezdolności ubezpieczonego do pracy górniczej przed terminem końcowym ubezpieczenia,
- c) w razie dożycia przez ubezpieczonego końcowego terminu ubezpieczenia w stanie czynnym.

Wysokość odprawy podaje zestawienie I w załączeniu w kolumnach (3) i (5).

§ 4.

Odprawy płatne w razie:

- a) zwolnienia z pracy,
- b) dobrowolnego wystąpienia z pracy,
- c) zamążpójścia ubezpieczonej

są wykupami o wysokości dostosowanej przeciętnie do indywidualnej rezerwy składek. Wysokość tych świadczeń podaje zestawienie I w załączeniu, w kolumnach (4) i (6).

§ 5.

Dwuletnia karencja, przewidziana w § 7, ustęp (2) rozporządzenia, nie jest uwzględniona w obliczeniu składki (§ 13 planu) i nie będzie uwzględniana w obliczeniach bilansowych (rozdział VII planu).

§ 6.

Przejęciowe odstępstwa od zasadniczej wysokości świadczeń, podanej w zestawieniu I, unormowane w § 45 rozporządzenia, o ile dotyczą okresów przebytych w ubezpieczeniu, krótszych niż 20 pełnych lat, nie są uwzględnione w obliczeniu składek i nie będą uwzględnione w obliczeniach bilansowych (rozdział VII planu).

§ 7.

Po upływie terminu końcowego ubezpieczenia (20 pełnych lat ubezpieczenia), należne świadczenie jest traktowane z punktu widzenia technicznego jak wkład indywidualny ubezpieczonego:

- a) zasilany przez dalsze składki ubezpieczonego,
- b) oprocentowany w pewien specyficzny sposób (porównać § 43 rozporządzenia, a mianowicie wysokość świadczeń po 240 miesiącach składkowych i w szczególności punkt 2, ustępu (1) oraz § 9, ustęp 3) planu).

§ 8.

Przerwy w stosunku ubezpieczeniowym, zakończone wznowieniem danego stosunku (§ 11, ustęp (2) rozporządzenia), traktuje się pod względem technicznym jako przesunięcie w czasie dwudziestoletniego okresu ubezpieczenia o czas trwania przerwy. Konsekwencją techniczną przerwy jest podwyższenie wieku wstępnego o czas trwania przerwy.

III. PODSTAWY TECHNICZNE.

§ 9.

1) Stopa techniczna oprocentowania, stosowana do obliczania składek i ubezpieczeniowo-technicznych pozycji bilansu, wynosi $4\frac{1}{2}\%$ pro anno postnumerando.

2) Plany umorzenia należności od przedsiębiorstw z § 49 rozporządzenia (porównać § 20 planu) zostały obliczone przy zastosowaniu stopy 5% pro anno, a to celem zmniejszenia nominalu kapitału dłużnego.

3) Wkłady ubezpieczonych na indywidualnych rachunkach (§ 7 planu) są oprocentowane według stopy zmiennej, wyznaczonej przez wysokość świadczeń i składek, wynoszącej z reguły ca $4\frac{1}{2}\%$ pro anno postnumerando.

§ 10.

Porządek ubywania przez śmierć oraz niezdolność do pracy z a w o d o w e j podaje zestawienie II w załączeniu. Porządek ten został obliczony przy pomocy zależnych prawdopodobieństw śmierci i niezdolności do pracy dla wieków całkowitych. Te zaś prawdopodobieństwa otrzymano przy pomocy interpolacji liniowej z analogicznej tablicy prawdopodobieństw dla wieków połówkowych, obliczonej przez H. Greniewskiego i A. Wanatowskiego na podstawie materiałów statystycznych Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach (okres obserwacji 1924 r. do 1931 r. włącznie), ogłoszonej w aktach Międzynarodowego Kongresu Aktuariuszy w Rzymie 1934 r.

§ 11.

Klucz podziału ubezpieczonych według płci jest w przybliżeniu następujący:

mężczyzn	96%
kobiet	4%
razem	100%

Klucz ten można uznać w przybliżeniu za stały w czasie.

W konsekwencji dla kobiet ubezpieczonych ze względu na ich bardzo małą liczebność oraz ze względu na niski wymiar świadczeń, stosuje się te same podstawy biometryczne (§ 10 planu), co dla mężczyzn ubezpieczonych.

§ 12.

Rozkład ubezpieczonych według wieków i przebytych okresów ubezpieczenia zastosowany do oszacowania kwoty, podanej w § 16 planu, podaje zestawienie III w załączeniu.

Rozkład ten został obliczony na podstawie niekompletnych materiałów statystycznych metodą reprezentacyjną.

IV. SKŁADKI UBEZPIECZONYCH.

§ 13.

Ze względu na to, że:

- a) wysokość indywidualnej rocznej składki netto w przedziale wieków wstępnych od 20 do 40 lat jest niemal niezależna od wieku wstępnego,
- b) ubezpieczeni z wiekiem wstępnym powyżej 40 lat są b. nieliczni (nawet przy uwzględnieniu działania § 8 planu), a dopływ ubezpieczonych z wiekiem wstępnym ponad 44 lat jest bardzo silnie ograniczony przez § 2 ustęp (4) rozporządzenia,

przyjmuje się jednolitą składkę roczną netto w wysokości:

a) dla mężczyzn	37,60 zł
b) „ kobiet	18,80 „

§ 14.

Kalkulacja składki brutto:

	mężczyźni	kobiety
jednolita składka netto	37,60 zł	18,80 zł
dodatek administracyjny	2,00 „	0,40 „
składka brutto	39,60 „	19,20 „
rata miesięczna składki brutto	3,30 „	1,60 „

U w a g a I. Ze względu na niskie zarobki kobiet w górnictwie składka brutto dla kobiet została celowo ustalona na niskim poziomie.

U w a g a II. W konsekwencji powyższej kalkulacji dodatek administracyjny stanowi w stosunku do składki brutto:

dla mężczyzn ubezpieczonych . . . 5,05%
 dla kobiet ubezpieczonych . . . 2,08%
 średnia ważona przy pomocy klucza, podanego w § 11 planu . . . 4,99%
 co stanowi uzasadnienie normy wydatków administracyjnych, zawartej w § 67, ustęp 3 statutu, a opartej na § 37 rozporządzenia.

§ 15.

Podział rocznej składki brutto na składkę roczną netto i na dodatek administracyjny ważny jest zarówno dla okresu dwudziestoletniego ubezpieczenia, jak i dla ewentualnego dalszego okresu, w którym należne świadczenie traktowane jest jako indywidualny wkład ubezpieczonego (porównać § 3 i § 7 planu).

V. WPLATY PRZEDSIĘBIORSTW.

§ 16.

Wysokość zobowiązań w stosunku do czynnych ubezpieczonych na dzień rozpoczęcia działalności Kasy (§ 45 rozporządzenia) t. j. 1 września 1935 r., została oszacowana na

10 milionów złotych.

Podstawę szacunku stanowił rozkład według wieku i przebytych lat ubezpieczenia populacji ubezpieczonych (§ 12 planu) oraz wysokości indywidualnej rezerwy składek dla poszczególnych centralnych wieków wstępu i centralnych okresów przebytych w ubezpieczeniu.

§ 17.

Wpłaty przedsiębiorstw z § 49 rozporządzenia (t. j. wpłaty brutto) składają się z wpłat netto i dodatku bruttującego.

Podział wpłaty brutto na wpłatę netto i dodatek bruttujący ustala zestawienie IV w załączeniu.

§ 18.

Wpłaty przedsiębiorstw z § 50 rozporządzenia (t. j. wpłaty brutto) składają się z wpłat netto i dodatku bruttującego.

Podział rocznej wpłaty brutto na wpłatę netto i dodatek bruttujący jest poniższy:

wpłata netto	380.191,29 zł	99,19%
dodatek bruttujący	3.088,71 „	0,81%
wpłata brutto	383.280,00 „	100,00%

§ 19.

Wartość kapitałowa wpłat netto z § 49 i 50 rozporządzenia wynosi na dzień 1 września 1935 r.

Stopa %	§ 49 rozp.	§ 50 rozp.	R a z e m
4½%	3.359.248 zł	6.640.752 zł	10.000.000 zł
5 %	3.150.316 zł	6.227.723 zł	9.378.039 zł

i stanowi pokrycie kwoty 10 milionów złotych, wymienionej w § 16 planu.

VI. EWIDENCJA I STATYSTYKA UBEZPIECZONYCH.

§ 20.

Podstawowym materiałem statystyki sprawozdawczej i ubezpieczeniowo - technicznej ubezpieczonych są karty techniczne (§ 14 i § 15 statutu). Wzór karty technicznej podany jest w załączeniu.

§ 21.

1) Barwa karty technicznej oznacza płeć ubezpieczonego (mężczyźni karty białe, kobiety — karty seledynowe).

2) Górne zęby karty technicznej służą do oznaczania (przez stopniowe wycinanie) pełnych lat, przebytych w ubezpieczeniu (bez uwzględnienia przerw). Nieujęte w nawiasy cyfry na ostatnim (od lewego brzegu) wyciętym zębie grónym karty technicznej oznaczają liczbę pełnych lat, przebytych w ubezpieczeniu.

3) Boczne zęby karty technicznej — służą do oznaczania (przez wycięcie) kalendarzowego roku urodzenia odnośnego ubezpieczonego. Przy lewym brzegu karty wycinać należy ząb, naznaczony przedostatnią cyfrą roku urodzenia, przy prawym — ząb, naznaczony ostatnią cyfrą roku urodzenia.

4) Część prawostronnego wnętrza karty technicznej, pokryta kratą, przeznaczona jest na wpisywanie opłaconej w danym roku liczby składek (= liczby miesięcy, przebytych w ubezpieczeniu) na podstawie zapisu na karcie składkowej, dostarczonej przez pracodawcę. Wypełnianie poszczególnych rubryk odbywa się według schematu następującego (na str. 482):

5) Na lewostronnym wnętrzu karty technicznej przeprowadza się w miarę potrzeby obliczenie uprawnień dla tych czynnych ubezpie-

czonych, którzy przebyli przynajmniej 20 pełnych lat ubezpieczenia.

Liczba porządkowa bieżącego roku kalendarzowego	Liczba miesięcy w roku bieżącym, za które ubezpieczony opłacił składki
Znaki literowe przedsiębiorstw, w których ubezpieczony był zatrudniony w roku bieżącym 1 cyfra pracownika Kasy dokonywającego zapisu.	Łączna suma miesięcy ubezpieczenia wraz z miesiącami zaliczonymi w ubezpieczeniu brackim do 31 sierpnia 1935 r. (§ 45 rozporządzenia).

§ 22.

Z kartoteki kart technicznych ubezpieczonych czynnych wyłącza się stale karty tych ubezpieczonych, którzy definitywnie wyszli z ubezpieczenia w danym roku bilansowym, ponadto z kartoteki tej wyłącza się corocznie przed dokonaniem segregacji kart (§ 23 planu) karty tych ubezpieczonych, którzy w ciągu dwu ostatnich lat kalendarzowych nie zapłacili ani jednej składki i przy tym nie przebyli w ubezpieczeniu pełnych 20 lat.

§ 23.

Corocznie dla celów, wymienionych w § 20 planu, segreguje się karty techniczne:

- a) według płci (przy pomocy barwy),
- b) według pełnych lat, przebytych w ubezpieczeniu (przy pomocy górnych zębów),
- c) według kalendarzowego roku urodzenia (przy pomocy bocznych zębów).

Następnie przelicza się każdą z grup kart, otrzymanych w drodze potrójnej segregacji, i poszczególne liczebności zapisuje się na arkuszu statystycznym (wzór arkusza statystycznego w załączeniu).

VII. POZYCJE UBEZPIECZENIOWO-TECHNICZNE BILANSU.

§ 24.

Coroczny bilans Kasy (§ 39 rozporządzenia) składa się z trzech części:

część A, zawierająca pozycje ubezpieczeniowo-techniczne,

część B, zawierająca pozycje buchalteryjne,

część C, zestawienie łączne sumy aktywów, sumy pasywów i sald części A i B.

§ 25.

Część A bilansu Kasy zawiera następujące pozycje ubezpieczeniowo-techniczne:

A k t y w a — wartości kapitałowe przyszłych:

- (A₁) składek ubezpieczeniowych netto,
- (A₂) wpłat netto przedsiębiorstw z § 49 rozporządzenia,
- (A₃) wpłat netto przedsiębiorstw z 50 rozporządzenia,

P a s y w a —

- (P₁) wartość kapitałowa nabytych uprawnień ubezpieczeniowych,
- (P₂) wartość kapitałowa przyszłych wzrostów uprawnień ubezpieczeniowych,
- (P₃) łączna wysokość wkładów (§ 7 planu).

§ 26.

Stan bilansowy ubezpieczonych (ustalany na podstawie kartoteki kart technicznych ubezpieczonych czynnych przy uwzględnieniu § 22 planu) składa się z dwu zbiorowości następujących:

- (Z₁) ogół tych ubezpieczonych, którzy nie przebyli do dnia bilansowego 20 pełnych lat ubezpieczenia,
- (Z₂) ogół tych ubezpieczonych, którzy do dnia bilansowego przebyli przynajmniej pełne 20 lat ubezpieczenia.

Przyszłe pokolenia ubezpieczonych nie będą uwzględniane w obliczeniach bilansowych.

§ 27.

Pozycje ubezpieczeniowo-techniczne bilansu:

(A₁), (P₁), (P₂)

będą obliczane według zasad następujących:

- a) Pozycje te dotyczyć będą tylko zbiorowości (Z₁).
- b) Pozycje te będą odnosić się do okresów przyszłych, biegnących od dnia bilansowego do chwili ukończenia przez poszczególnych ubezpieczonych pełnych 20 lat ubezpieczenia.
- c) Począwszy od dnia bilansowego aż do osiągnięcia przez poszczególnych ubezpieczonych pełnych 20 lat ubezpieczenia, ubezpieczenie będzie się odbywać bez przerw.
- d) Wiek bilansowy ubezpieczonego jest przeciętnie równy różnicy między kalendarzowym rokiem bilansowym, a kalendarzowym rokiem urodzenia, powiększonej o ½ roku.

- e) Wartości kapitałowe będą obliczane przy pomocy wieków środków wycych czteroletnich przedziałów wieku bilansowego.
- f) Wartości kapitałowe będą obliczane przy pomocy górnych okresów dwuletnich przedziałów okresu przebytego w ubezpieczeniu.
- g) Przy obliczaniu pozycji (A₁) przyjmuje się jednolitą wysokość rocznej składki netto, płatnej w 12 ratach miesięcznych z dołu, ustaloną w § 13 planu. W konsekwencji odpada potrzeba obliczania ruchomego wieku wstępnego (§ 8 planu) dla celów bilansowych.
- h) Będą zastosowane w pełni § 5 i § 6 planu.

§ 28.

Spółczynniki (wartości w złotych na jedno ubezpieczonego mężczyznę) do obliczania niżej wymienionych pozycji ubezpieczeniowo-technicznych bilansu podane są w następujących zestawieniach w załączeniu:

Pozycja	Zestawienie
(A ₁)	V
(P ₁)	VI
(P ₂)	VII

§ 29.

Obliczenie pozycji ubezpieczeniowo-technicznych bilansu:

(A₁), (P₁), (P₂)

w obrębie poszczególnych przedziałów lat, przebytych w ubezpieczalni, przeprowadzane będzie na arkuszach bilansowych (wzór arkusza bilansowego w załączeniu). Na arkusz bilansowy wciąga się liczebności ubezpieczonych z arkuszy statystycznych i spółczynniki z zestawień, wymienionych w § 28 planu. Sumy otrzymane na poszczególnych arkuszach bilansowych wciąga się na zbiorczy arkusz bilansowy (wzór zbiorczego arkusza bilansowego w załączeniu). Przez sumowanie kolumn (3), (4) i (5) zbiorczego arkusza bilansowego otrzymuje się pozycje ubezpieczeniowo-techniczne bilansu:

(A₁), (P₁), (P₂).

Pozostałe kolumny zbiorczego arkusza bilansowego służą do kontroli logicznej, lub cyfrowej obliczeń.

§ 30.

Obliczenie pozycji ubezpieczeniowo-technicznych bilansu:

(A₂) i (A₃)

odbywać się będzie przy pomocy spółczynników kapitalizacyjnych, podanych w zestawieniu X w załączeniu, obliczonych przy pomocy technicznej stopy oprocentowania 4½% rocznie z dołu.

§ 31.

Obliczenie pozycji ubezpieczeniowo-technicznej bilansu (P₃) polega na zsumowaniu odpraw należnych wszystkim ubezpieczonym, należącym do zbiorowości (Z₂), obliczonych pod założeniem, że odprawy te są płatne w dniu bilansowym.

§ 32.

Wysokości indywidualnej rezerwy składek (§ 10, ustęp (4) rozporządzenia podają zestawienia VIII (rezerwa prospektywna) IX (rezerwa retrospektywna) w załączeniu. Zestawienie VIII otrzymano z zestawień V, VI i VII, stosując schemat obliczenia:

$$VI + VII - V = VIII.$$

VIII. LOKATY.

§ 33.

Rentowność bieżąca ogółu lokat Kasy powinna przekraczać 4½% rocznie z dołu, przy uwzględnieniu § 34 planu.

§ 34.

Kwoty z ewentualnej przedwczesnej spłaty (kapitalizacji) należności przedsiębiorstw z § 49 rozporządzenia powinny być lokowane ze stopą ponad 5% rocznie z dołu, a to ze względu na okoliczność, wymienioną w § 9, ustęp 2) planu.

§ 35.

Dopuszczalne są tylko takie lokaty długoterminowe, które podlegają stopniowemu umarzaniu. Przez „lokata długoterminową” należy rozumieć lokaty z okresem, przekraczającym 10 lat.

§ 36.

Za zgodą władzy nadzorczej dopuszczalne jest wprowadzenie do bilansu wartości matematycznej papierów wartościowych, stanowiących własność Kasy.

ZESTAWIENIE I.

Okres ubezpieczenia		Wysokość odprawy w złotych				Pełnych lat ubezpieczenia
pełnych lat	miesiące	Mężczyźni		Kobiety		
		Inwalidność lub śmierć	Zwolnienie ew. opuszczenie pracy	Inwalidność lub śmierć	Zwolnienie ew. opuszczenie pracy	(7)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	12	0	0	0	0	1
2	24	100	68	50	34	2
3	36	150	102	75	51	3
4	48	200	136	100	68	4
5	60	250	170	125	85	5
6	72	300	204	150	102	6
7	84	350	254	175	127	7
8	96	400	304	200	152	8
9	108	450	354	225	177	9
10	120	500	404	250	202	10
11	132	550	454	275	227	11
12	144	600	504	300	252	12
13	156	650	554	325	277	13
14	168	700	604	350	302	14
15	180	750	654	375	327	15
16	192	800	704	400	352	16
17	204	850	802	425	401	17
18	216	900	900	450	450	18
19	228	950		475		19
20	240	1200		600		20
21	252	1280		640		21
22	264	1360		680		22
23	276	1440		720		23
24	288	1520		760		24
25	300	1600		800		25
26	312	1700		850		26
27	324	1800		900		27
28	336	1900		950		28
29	348	2000		1000		29
30	360	2100		1050		30

ZESTAWIENIE II.

Porządek ubywania czynnych przez śmierć oraz niezdolność do pracy zawodowej.
(Tarnowskie Góry 1924—1931)

Wiek	Liczba czynnych	Wiek	Liczba czynnych	Wiek	Liczba czynnych
(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
20	100.000	35	88.853	50	63.730
21	99.505	36	87.902	51	57.401
22	98.963	37	86.926	52	50.883
23	98.379	38	85.922	53	43.273
24	97.759	39	84.891	54	34.895
25	97.099	40	83.821	55	26.302
26	96.400	41	82.694	56	18.250
27	95.663	42	81.487	57	11.498
28	94.888	43	80.167	58	6.476
29	94.081	44	78.716	59	3.194
30	93.248	45	77.106	60	1.347
31	92.395	46	75.259	61	478
32	91.531	47	73.061	62	138
33	90.661	48	70.365	63	32
34	89.773	49	66.987	64	6

Z E S T A W I E N I E III.

Szacunkowa korelacja między wiekiem a latami zaliczonymi.

Rozkład ubezpieczonych b. kas bratnich wg wieku i lat zaliczenia na dzień 1 stycznia 1935 r.,
przyjęty w kalkulacji jako rozkład początkowy na dzień 1 września 1935 r.

Przedziały lat kalend. urodz.		Przedziały wieku		P r z e d z i a ł y l a t z a l i c z o n y c h													Razem	Średnia arytm. lat zaliczonych.	Rozkład względny wg wieku.
maks.	minim.	minim.	maks.	0 do 2	3 do 5	6 do 8	9 do 11	12 do 14	15 do 17	18 do 20	21 do 23	24 do 26	27 do 29	30 do 32	33 do 35	36 i wyżej			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)
—	1910	—	24½	292	507	101	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	908	3,4	5,23
1909	1905	25½	29½	391	1057	875	332	172	31	—	—	—	—	—	—	—	2858	3,9	16,45
1904	1900	30½	34½	168	829	930	805	829	324	32	1	—	—	—	—	—	3918	8,8	22,54
1899	1895	35½	39½	89	387	463	426	1292	399	205	169	12	—	—	—	—	3442	11,7	19,81
1894	1890	40½	44½	99	172	170	225	404	568	230	231	177	71	1	—	—	2348	14,7	13,51
1889	1885	45½	49½	74	70	82	124	283	457	222	248	168	101	125	29	3	1986	17,5	11,43
1884	1880	50½	54½	24	28	26	48	111	201	155	100	157	76	114	76	82	1198	21,4	6,90
1879	1875	55½	59½	1	9	5	7	60	97	98	16	41	57	78	28	75	572	23,5	3,29
1874	1870	60½	64½	3	—	3	2	6	8	16	12	17	1	12	21	20	121	26,1	0,69
1869	1865	65½	69½	—	—	13	1	—	2	—	2	1	—	—	1	3	23	17,0	0,14
1864	1860	70½	74½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	59,0	0,01
R a z e m				1141	3059	2668	1978	3157	2087	958	779	573	306	330	155	185	17376	11,9	100,00
Średnia arytm. wieków . . .				31,0	30,9	32,9	35,4	38,1	42,6	45,7	45,0	48,3	49,5	52,1	53,9	56,0	37,7	.	.
Rozkład względny wg lat zaliczonych				6,56	17,61	15,35	11,39	18,16	12,01	5,51	4,48	3,30	1,77	1,90	0,89	1,07	100,00	.	.

Z E S T A W I E N I E IV.

Wpłaty przedsiębiorstw z § 49 rozporządzenia.

L. p.	PRZEDSIĘBIORSTWO	Opłata roczna z § 49 rozporządzenia w złotych			100. (4):(5)	Wartość opłat z § 49 rozporządzenia w złotych.					L. p.	
		netto	dodatek brutto- jący	brutto (3)+(4)		wartość nominalna opłat brutto 35. (5)	wartość skapitalizowana opłat netto w złotych					
							na dzień 1/IX 1935 r.		na dzień 31/XII. 1936 r.			
							a 4½% ²⁾ 17.466.870.(3)	a 5% ⁴⁾ 16.380.498.(3)	a 4½% ³⁾ 17.174.332.(3)	a 5% ⁴⁾ 16.131.534.(3)		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(1)	
1.	Towarzystwo Kopalń i Zakładów Hutniczych Sosnowieckich S. A.	89.590,93	409,07	90.000,00	0,45	3.150.000,00	1.564.873,13	1.467.544,00	1.538.664,38	1.445.238,93	1.	
2.	Warszawskie Towarzystwo Kopalń Węgla i Zakładów Hutniczych S.A.	17.918,56	81,44	18.000,00	0,45	630.000,00	312.981,16	293.515,00	307.739,30	289.053,89	2.	
3.	Towarzystwo Górniczo-Przemysłowe „Saturn” S. A.	7.764,11	35,89	7.800,00	0,46	273.000,00	135.614,70	127.180,00	133.343,40	125.246,99	3.	
4.	Towarzystwo Kopalń „Flora” S. A.	5.973,57	26,43	6.000,00	0,44	210.000,00	104.339,57	97.850,00	102.592,07	96.362,78	4.	
5.	Gwarectwo „Hr. Renard” Kopalnie Węgla i Zakłady Przemysłowe w Sosnowcu	28.967,37	132,63	29.100,00	0,46	1.018.500,00	505.969,29	474.500,00	497.495,23	467.288,09	5.	
6.	Towarzystwo Francusko - Włoskie Dąbrowskich Kopalń Węgla S. A.	26.876,78	123,22	27.000,00	0,46	945.000,00	469.453,22	440.255,00	461.590,74	433.563,59	6.	
7.	Francuska Spółka Akcyjna Towarzystwo Bezimienne „Czeladź” ¹⁾	8.062,03	37,97	8.100,00	0,47	283.500,00	140.818,43	132.060,00	138.459,98	130.052,83	7.	
8.	Zakłady „Solvay” w Polsce, Towarzystwo z ograniczoną poręką w Warszawie	7.167,79	32,21	7.200,00	0,45	252.000,00	125.198,86	117.412,00	123.102,00	115.627,43	8.	
R a z e m		bez pozycji 7 ¹⁾ . .	184.259,11	840,89	185.100,00	0,45	6.478.500,00	3.218.429,93	3.018.256,00	3.164.527,12	2.972.381,70	Razem
		łącznie z pozycją 7.	192.321,14	878,86	193.200,00	0,45	6.762.000,00	3.359.248,36	3.150.316,00	3.302.987,10	3.102.434,53	

1) Spółka spłaciła skapitalizowaną wartość opłat z § 49 rozporządzenia (reskrypt Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 11/III. 1936 r. Nr. Un 35/9-6).

2) Wartość do bilansu otwarcia Kasy.

3) Wartość do bilansu Kasy na dzień 31.XII 1936 r. (Pozycja A₂ bilansu, § 25 planu).

4) Podane w kolumnach (9) i (11) wartości cyfrowe są odpisane z odnośnych planów umorzeniowych.

ZESTAWIENIE V.

Wartość przyszłych składek ubezpieczeniowych netto na jednego ubezpieczonego w złotych.

Wiek bilansowy	Lat, przebytych w ubezpieczeniu									
	1	3	5	7	9	11	13	15	17	19
	Lat, brakujących do okresu dwudziestoletniego									
	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
22	452,63	423,83	391,60	355,62	—	—	—	—	—	—
26	446,76	419,05	387,69	352,46	313,02	268,92	—	—	—	—
30	439,28	413,71	383,82	349,60	310,95	267,56	218,91	—	—	—
34	421,61	402,55	376,75	345,09	308,06	265,72	217,82	164,05	103,78	36,51
38	379,65	372,39	357,43	333,62	301,44	262,07	215,94	163,15	103,51	36,43
42	312,34	311,70	308,58	299,45	280,65	250,75	210,37	160,78	102,72	36,40
46	231,95	231,95	231,88	231,01	227,03	215,22	190,93	152,32	100,17	36,13
50	148,97	148,97	148,97	148,97	148,82	147,62	141,90	125,02	90,28	35,04
54	83,17	83,17	83,17	83,17	83,17	83,17	82,87	80,31	68,06	31,85
58	45,12	45,12	45,12	45,12	45,12	45,12	45,12	45,04	43,20	26,70
62	26,81	26,81	26,81	26,81	26,81	26,81	26,81	26,81	26,81	21,51

ZESTAWIENIE VI.

Wartość uprawnień nabytych na jednego ubezpieczonego w złotych.

Wiek bilansowy	Lat, przebytych w ubezpieczeniu									
	1	3	5	7	9	11	13	15	17	19
	Lat, brakujących do okresu dwudziestoletniego									
	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
22	23,33	75,09	134,65	203,37	—	—	—	—	—	—
26	23,65	75,86	135,71	204,56	283,96	375,67	—	—	—	—
30	24,03	76,70	136,73	205,60	284,93	376,45	482,21	—	—	—
34	24,92	78,38	138,51	207,20	286,24	377,44	482,88	604,84	745,91	909,09
38	27,15	83,00	143,30	211,12	290,16	379,36	484,02	605,41	746,09	909,09
42	33,94	92,97	156,16	223,21	298,20	385,21	487,33	606,93	746,56	909,09
46	35,54	106,61	177,72	249,33	323,37	404,49	499,00	612,29	748,07	909,09
50	40,29	120,86	201,44	282,02	362,70	444,44	531,08	630,86	754,18	909,09
54	44,06	132,17	220,28	308,39	396,50	484,63	573,09	664,58	787,01	909,09
58	46,23	138,70	231,17	323,64	416,11	508,58	601,05	693,64	789,17	909,09
62	47,28	141,85	236,41	330,98	425,55	520,11	614,68	709,24	803,81	909,09

ZESTAWIENIE VII.

Wartość przyszłych wzrostów na jednego ubezpieczonego w złotych.

Wiek bilan- sowy	Lat, przebytych w ubezpieczeniu									
	1	3	5	7	9	11	13	15	17	19
	Lat, brakujących do okresu dwudziestoletniego									
	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
22	466,79	467,51	464,30	456,29	—	—	—	—	—	—
26	460,27	461,87	459,32	451,87	438,63	418,44	—	—	—	—
30	449,62	454,23	453,55	447,42	435,14	415,69	387,89	—	—	—
34	422,06	435,06	441,04	439,16	429,50	411,86	385,33	348,53	299,87	237,27
38	374,09	388,96	405,30	415,50	415,11	403,30	380,27	345,79	298,62	236,94
42	326,04	328,97	338,18	354,27	389,82	375,10	364,74	337,98	295,22	236,13
46	266,85	266,89	267,44	270,93	281,57	298,97	312,61	309,69	283,57	233,65
50	191,92	191,92	191,92	191,97	192,71	197,29	210,74	230,81	241,10	222,97
54	123,91	123,91	123,91	123,91	123,91	124,01	125,48	134,40	159,41	192,10
58	81,24	81,24	81,24	81,24	81,24	81,24	81,24	81,87	90,59	142,24
62	59,72	59,72	59,72	59,72	59,72	59,72	59,72	59,72	59,72	92,24

ZESTAWIENIE VIII.

Prospektywna rezerwa składek na jednego ubezpieczonego w złotych.

Wiek bilan- sowy	Lat, przebytych w ubezpieczeniu									
	1	3	5	7	9	11	13	15	17	19
	Lat, brakujących do okresu dwudziestoletniego									
	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
22	37,49	118,77	207,35	304,04	—	—	—	—	—	—
26	37,16	118,68	207,34	303,97	409,57	525,19	—	—	—	—
30	34,37	117,22	206,46	303,42	409,12	524,58	651,19	—	—	—
34	25,37	110,89	202,80	301,27	407,68	523,58	650,39	789,32	942,00	1.109,85
38	21,59	99,57	191,17	293,00	403,83	520,59	648,35	788,05	941,20	1.109,56
42	47,64	110,24	185,76	278,03	387,37	509,56	641,70	784,13	939,06	1.108,82
46	70,44	141,55	213,28	289,25	377,91	488,24	620,68	769,66	931,47	1.106,61
50	83,24	163,81	244,39	325,02	406,59	494,11	599,92	736,65	905,00	1.097,02
54	84,80	172,91	261,02	349,13	437,24	525,47	615,70	718,67	878,36	1.069,34
58	82,35	174,82	267,29	359,76	452,23	544,70	637,17	730,47	836,56	1.024,63
62	80,19	174,76	269,32	363,89	458,46	553,02	647,59	742,15	836,72	979,82

ZESTAWIENIE IX.

Retrospektywna rezerwa składek na jednego ubezpieczonego w złotych.

Wiek bilan-sowy	Lat, przebytych w ubezpieczeniu									
	1	3	5	7	9	11	13	15	17	19
	Lat, brakujących do okresu dwudziestoletniego									
	19	17	15	13	11	9	7	5	3	1
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
22	38,20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	38,15	119,45	208,17	—	—	—	—	—	—	—
30	38,09	119,23	207,69	304,38	410,11	—	—	—	—	—
34	38,08	119,08	207,32	303,69	409,24	524,81	651,61	—	—	—
38	37,97	118,88	206,99	303,12	408,41	523,70	650,26	789,54	942,85	—
42	37,86	118,54	206,30	302,27	407,22	522,31	648,79	787,94	941,37	1.110,76
46	37,58	117,45	204,61	299,98	404,57	519,52	646,31	786,19	940,71	1.111,56
50	—	—	197,38	290,63	394,10	509,42	638,07	781,42	941,72	1120,61
54	—	—	—	—	336,45	451,61	589,10	751,51	942,62	1.165,60

ZESTAWIENIE X.

Spółczynnik kapitalizujący wpłaty przedsiębiorstw z § 49 i § 50 rozporządzenia.

Dzień kapitalizacji	Lat opłaty z § 49 lub § 50 rozporządzenia		Spółczynnik kapitalizacyjny	
	ubiegłych	nieubiegłych	a 4,5%	a 5%
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1/IX 1935	0	35	17,466.870	16,380.498
31/XII 1935	1/3	34 2/3	17,391.705	16,315.747
" 1936	1 1/3	33 2/3	17,174.332	16,131.534
" 1937	2 1/3	32 2/3	16,947.177	15,938.111
" 1938	3 1/3	31 2/3	16,709.800	15,735.017
" 1939	4 1/3	30 2/3	16,461.741	15,521.768
31/XII 1940	5 1/3	29 2/3	16,202.519	15,297.856
" 1941	6 1/3	28 2/3	15,931.632	15,062.749
" 1942	7 1/3	27 2/3	15,648.555	14,815.886
" 1943	8 1/3	26 2/3	15,352.740	14,556.680
" 1944	9 1/3	25 2/3	15,043.613	14,284.514
31/XII 1945	10 1/3	24 2/3	14,720.576	13,998.740
" 1946	11 1/3	23 2/3	14,383.002	13,698.677
" 1947	12 1/3	22 2/3	14,030.237	13,383.611
" 1948	13 1/3	21 2/3	13,661.598	13,052.792
" 1949	14 1/3	20 2/3	13,276.370	12,705.432
31/XII 1950	15 1/3	19 2/3	12,873.807	12,340.704
" 1951	16 1/3	18 2/3	12,453.128	11,957.739
" 1952	17 1/3	17 2/3	12,013.519	11,555.626
" 1953	18 1/3	16 2/3	11,554.127	11,133.407
" 1954	19 1/3	15 2/3	11,074.063	10,690.077
31/XII 1955	20 1/3	14 2/3	10,572.396	10,224.581
" 1956	21 1/3	13 2/3	10,048.154	9,735.810
" 1957	22 1/3	12 2/3	9,500.321	9,222.600
" 1958	23 1/3	11 2/3	8,927.835	8,683.730
" 1959	24 1/3	10 2/3	8,329.588	8,117.916
31/XII 1960	25 1/3	9 2/3	7,704.419	7,523.812
" 1961	26 1/3	8 2/3	7,051.118	6,900.003
" 1962	27 1/3	7 2/3	6,368.418	6,245.003
" 1963	28 1/3	6 2/3	5,654.997	5,557.253
" 1964	29 1/3	5 2/3	4,909.472	4,835.116
31/XII 1965	30 1/3	4 2/3	4,180.398	4,076.872
" 1966	31 1/3	3 2/3	3,316.266	3,280.716
" 1967	32 1/3	2 2/3	2,465.498	2,444.752
" 1968	33 1/3	1 2/3	1,576.445	1,566.990
" 1969	34 1/3	2/3	0,647.388	0,645.332

KARTA TECHNICZNA.

(Strona prawa).

1 (12)	2 (24)	3 (36)	4 (48)	5 (60)	6 (72)	7 (84)	8 (96)	9 (108)	10 (120)	11 (132)	12 (144)	13 (156)	14 (168)	15 (180)	16 (192)	17 (204)	18 (216)	19 (228)	20 (240)
21 (252)	22 (264)	23 (276)	24 (288)	25 (300)	26 (312)	27 (324)	28 (336)	29 (348)	30 (360)	31 (372)	32 (384)	33 (396)	34 (408)	35 (420)	36 (432)	37 (444)	38 (456)	39 (468)	40 (480)

0	KASA BRATNIA ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO														0						
1	nazwisko										Data urodzenia ubezpieczonego			OKRES ZALICZONY			1				
	imię										dzień	mie- siąc	rok	pełnych lat	miesiące						
1	imiona rodziców																				
	ojca					matki															
2																				2	
3																					3
4																					4
5																					5
6																					6
7																					7
8																					8
9																					9

KARTA TECHNICZNA.

(Strona lewa)

U W A G I

ZBIORCZY ARKUSZ BILANSOWY.

Kalendarzowy rok bilansowy 19.....

Pełnych lat ubezpieczenia	Liczba pełnych ubezpieczonych (suma ważona)	Wartości kapitałowe dla zbiorowości (Z ₁) w złotych				Przeciętne w złotych na jednego pełnego ubezpieczonego				Pełnych lat ubezpieczenia
		(A ₁)	(P ₁)	(P ₂)	(4) + (5) — (3)	(3) / (2)	(4) / (2)	(5) / (2)	(6) / (2)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1										1
3										3
5										5
7										7
9										9
11										11
13										13
15										15
17										17
19										19
Razem										Razem

IV. Opieka społeczna.

1.

ZARZĄDZENIE

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 25 sierpnia 1936 r.

w sprawie zaliczenia osiedla Babice pod Warszawą do miejscowości klasy A.

(Monitor Polski z dn. 29 sierpnia 1936 r. Nr. 200, poz. 364).

Na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 238), zmienionego art. 121 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976), zarządzam, w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu, co następuje:

§ 1.

Osiedle Babice, położone w gminie Blizne w powiecie warszawskim, zalicza się do miejscowości klasy A.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem pierwszego dnia miesiąca, następującego po ogłoszeniu.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Kościatkowski*

2.

OKÓLNİK Nr. 46:36

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 27 sierpnia 1936 r. Nr. Op. 14/7-6

w sprawie koordynacji opieki otwartej nad dziećmi i młodzieżą.

Do

Panów wojewodów.

Wzrastające potrzeby opieki nad dziećmi i młodzieżą wymagają stale rozszerzania i pogłębiania akcji opiekuńczej, co w praktyce urzędowej musi się najczęściej przez powstawanie

nowych organizacji opiekuńczych, mających za zadanie jakiś fragment opieki lub też dublujących zadania, spełniane przez inne istniejące organizacje. Przy tej metodzie rozstrzelają się siły społeczeństwa, rozdrabniają fundusze i niewspółmiernie wzrastają koszty administracyjne.

Uważając taki stan rzeczy za niepożądany, Ministerstwo Opieki Społecznej dąży do skoordynowania działalności opiekuńczej nad dziećmi i młodzieżą na odcinku opieki otwartej i do scentralizowania na ten cel funduszków społecznych.

Wyrazem dążeń Ministerstwa Opieki Społecznej był szereg zarządzeń, które powinny były przygotować teren do ostatecznej koordynacji opieki otwartej nad dziećmi i młodzieżą.

W okólniku Nr. 56/35 z dn. 30 listopada 1935 r. Nr. Op. 5/1-5 (Dz. Urz. M. O. S. Nr. 21 z 1935 r. str. 526) w sprawie polityki społeczno-opiekuńczej Ministerstwo Opieki Społecznej zwracało uwagę Panów Wojewodów na konieczność „rozszerzenia zasięgu opieki otwartej przy jednoczesnym stosowaniu opieki zakładowej tylko w tych wypadkach, gdy jest ona istotnie konieczna”, jak również kierowania inicjatywy społecznej na tory opieki otwartej z równoczesnym popieraniem opieki zakładowej, prowadzonej przez Związki Samorządowe.

W piśmie okólnym z dn. 10 kwietnia 1936 r. Nr. Op. 14/5-6 (Dz. Urz. M. O. S. Nr. 8/1936 str. 249) w sprawie opieki domowej i w rodzinach zastępczych, Ministerstwo Opieki Społecznej sprzeczywało pojęcie opieki domowej i w rodzinach zastępczych, przy czym zaznaczyło, że fundusze przeznaczone na te cele przez Ministerstwo, winny być wyłącznie wykorzystane „na odcinku organizacji aparatu kontrolującego i wykonawczego”, ponieważ — sam obowiązek opieki winien nadal obciążać samorządy.

Wreszcie w piśmie z dnia 20 marca 1936 r. Nr. Op. 4/2-6 Ministerstwo Opieki Społecznej zwróciło się do Panów Wojewodów z prośbą o powołanie komitetów wojewódzkich i lokalnych do przeprowadzenia akcji doraźnej pomocy dla dzieci oraz dla rodzin, podając równocześnie wskazania, jak należy akcję w terenie zorganizować.

Powołując się na powyżej podane przesłanki i opierając się na cytowanych pismach, Ministerstwo Opieki Społecznej zwraca się do Panów Wojewodów o spowodowanie trwałego działania — w województwach, powiatach i miastach wydzielonych — komitetów opieki nad dziećmi i młodzieżą, bądź zorganizowanych na nowo, bądź już istniejących, lecz zrekonstruowanych w myśl niniejszych wskazań. Naczelnym zadaniem ich będzie skoordynowanie rozproszonych wysiłków społecznych w terenie i przejęcie całej opieki otwartej nad dziećmi i młodzie-

żą we wszystkich jej formach — na zasadach współdziałania istniejących społecznych stowarzyszeń i organizacji, jak również czynników samorządowych.

Działanie komitetów winno być stałe i wznagać się odpowiednio do sezonu i potrzeb terenu. Inne np. potrzeby w czasie i w treści istnieją na terenie wiejskim, inne na terenie miejskim; w mieście dzieci i młodzież najczęściej potrzebują opieki zimą, na wsi — na przednówku; latem kolonie i półkolonie są potrzebą miast, wieś znowu wymaga organizowania t. zw. dziecińców.

Ciągłość i racjonalność działania zapewni się takim komitetom przez szeroko uwzględniony udział społeczeństwa. W składzie komitetu powinny być uwzględnione: duchowieństwo, gminy wyznaniowe, organizacje nauczycielskie, młodzieżowe, organizacje społeczne, samorządy, w dużym stopniu sfery gospodarcze i t. p.

Na podobnych podstawach zainicjowało Ministerstwo Opieki Społecznej w Warszawie „Stołeczny Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży”, którego statut Ministerstwo przesyła w załączeniu z tem, że może on po uwzględnieniu miejscowych warunków posłużyć jako wzór dla wojewódzkiego komitetu.

Komitety powiatowe, względnie miejskie, powinny organizacyjnie być odpowiednikiem komitetu wojewódzkiego, z modyfikacjami zależnymi od potrzeb i warunków terenu.

Komitety w planie swej pracy powinny uwzględnić również współdziałanie takich instytucji, jak Komisje Opieki Społecznej, Komisje do Spraw Kolonij Letnich, oraz prace doraźnych organizacji, działających w wypadkach klęsk żywiołowych.

Mając na uwadze, że zbliżający się okres zimowy będzie wymagał przygotowania się i przystąpienia do akcji dożywiania w szkołach i przedszkolach, opieki nad dzieckiem w rodzinie i t. p., Ministerstwo dla ułatwienia szybkiego rozpoczęcia konkretnej pracy przesyła w załączeniu odpowiednią instrukcję. Instrukcja ta wraz ze statutem Stołecznego Komitetu powinna być wytyczną do opracowania zasad działalności wojewódzkiego komitetu przed załatwieniem formalności statutowych.

Prace organizacyjne powinny być ukończone najpóźniej do dnia 1 października 1936 r., po czym należy nadesłać Ministerstwu sprawozdanie informacyjne z opracowanym planem na najbliższą przyszłość.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marjan Zyndram-Kościałkowski*

Zał. Nr. 1 do o. Nr. 46/36 M. O. S.
z dn. 27.VIII. 1936 r. Nr. Op. 14/7-6.

I N S T R U K C J A

w sprawie wojewódzkich i powiatowych (miejskich) Komitetów Pomocy Dzieciom i Młodzieży.

§ 1.

W celu skoordynowania, pogłębienia i rozszerzenia moralnej i materialnej opieki nad młodzieżą w rodzinach, szkołach i przedszkolach wsi i miast, prowadzonej przez samorząd i instytucje społeczne, powołany zostaje na terenie każdego województwa — wojewódzki Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży, który działa przez powiatowe (miejskie) komitety.

§ 2.

Wspomniana opieka obejmuje w szczególności:

- a) dożywianie dzieci i młodzieży w rodzinach, szkołach i przedszkolach,
- b) zaopatrywanie ich w odzież, obuwie, bieliznę i pomoce szkolne,
- c) opiekę higieniczno-lekarską,
- d) prowadzenie akcji półkolonij i kolonij letnich,
- e) prowadzenie akcji kulturalnej.

Opieka jest udzielana bądź bezpośrednio samej dziatwie i młodzieży, bądź też poprzez rodziny w zależności od oceny potrzeb i warunków lokalnych.

§ 3.

Dla wykonania swych zadań Komitet:

- 1) a) współdziała z władzami rządowymi, samorządowymi i zainteresowanymi instytucjami publiczno - prawnymi we wszelkich akcjach, podejmowanych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- b) pobudza, centralizuje i koordynuje wysiłki organizacji społecznych i instytucyj, udzielających pomocy dzieciom i młodzieży,
- c) udziela pomocy dzieciom i młodzieży bezpośrednio lub za pośrednictwem instytucyj i organizacji o pokrewnych celach,
- d) prowadzi wszelkiego rodzaju placówki dla realizacji swych zadań;
- 2) centralizuje względnie koncentruje fundusze i środki w naturze oraz dokonywa ich rozdziału według wytycznych władz nadzorczych i w ramach okresowych planów finansowych, zatwierdzonych przez władze:

- a) z kredytów i subwencji samorządowych oraz zainteresowanych instytucyj publiczno-prawnych,
- b) z ofiarności społeczeństwa.

§ 4.

Przewodniczącym wojewódzkiego Komitetu jest osoba wyznaczona przez wojewodę spośród lokalnych działaczy społecznych.

Naczelnik wydziału pracy i opieki (wydziału pracy, opieki i zdrowia) urzędu wojewódzkiego jest stałym delegatem wojewody w tym Komitecie i bierze udział we wszystkich władzach i organach Komitetu.

§ 5.

Do wojewódzkiego Komitetu należy powołać działaczy społecznych i przedstawicieli tych organizacji, których udział z uwagi na zadania Komitetu jest pożądanym.

W szczególności wskazanym jest wejście do Komitetu przedstawicieli: duchowieństwa katolickiego i innych wyznań, samorządu terytorialnego, władz szkolnych i organizacji nauczycielskich, zainteresowanych instytucyj publiczno-prawnych, Wojewódzkiej Komisji Opieki Społecznej, organizacji społecznych, jak np. Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, Związku Kół Gospodyń Wiejskich, T-wa „Opieka“, Caritas, Polskiego Czerwonego Krzyża i t. p., organizacji gospodarczych, jak np. Izby Przemysłowo-Handlowej, Izby Rzemieślniczej, Izby Rolniczej, społecznych organizacji młodzieży, jak np. Harcerstwo, Związek Młodzieży Wiejskiej i t. p. oraz delegatów władz, urzędów i instytucyj, zainteresowanych zakresem działania Komitetu, delegowanych do stałej lub dorywczej współpracy.

Komisje Kolonij Letnich, dotychczas istniejące przy urzędach wojewódzkich, winny ściśle współpracować z Komitetem.

§ 6.

Ustalenie programu pracy oraz jego wykonanie należy do wydziału wykonawczego (zarządu, rady), w skład którego wchodzi prezes wojewódzkiego Komitetu oraz osoby wybrane przez Ogólne Zebranie Komitetu.

Sekretarza wydziału wykonawczego (zarządu, rady), powołuje wojewoda spośród urzędników wydziału pracy i opieki (wydz. pracy, opieki i zdrowia) urzędu wojewódzkiego.

§ 7.

Regulamin wydziału wykonawczego zatwierdza, na wniosek Komitetu, wojewoda.

§ 8.

Wydział wykonawczy dla wykonywania swoich zadań powołuje sekcje i komisje o specjalnych zadaniach, jak: koordynacji działania, propagowania zadań i potrzeb Komitetu, dożywiania, akcji kolonij i półkolonij, akcji kulturalnej, higieniczno-lekarskiej, finansowo-gospodarczej i t. p. i ustala regulamin ich działania.

§ 9.

Sekretariat wydziału wykonawczego winien korzystać z pomocy techniczno-biurowej, lokalnych władz państwowych i samorządowych w granicach ich możliwości.

§ 10.

Do sekretariatu należy prowadzenie, w szczególności:

- a) całokształt spraw refer.-kancelaryjnych,
- b) protokołów z posiedzeń i uchwał wojewódzkiego komitetu, wydziału wykonawczego oraz komisji i sekcji,
- c) centralnej rachunkowości,
- d) magazynów na czasowe przechowanie gromadzonych środków pomocy.

Sposób prowadzenia sekretariatu i jego agend reguluje instrukcja, zatwierdzona przez wojewodę na wniosek wydziału wykonawczego.

§ 11.

Wojewoda sprawuje stałą kontrolę nad działalnością Komitetu w trybie przez siebie ustalonym.

§ 12.

Dla kontroli gospodarki finansowej i rachunkowości Komitetu zostaje powołana przez Ogólne Zebranie Komitetu — Komisja Rewizyjna w składzie 3 członków i 2 zastępców.

Komisja wybiera z pośród siebie przewodniczącego.

§ 13.

Wojewódzki Komitet co kwartał przedkłada w 2 egzemplarzach sprawozdanie rachunkowe łącznie z krótkim sprawozdaniem informacyjnym wojewodzie, z których jeden egzemplarz wojewoda wraz ze swoją opinią przesyła do Ministerstwa Opieki Społecznej.

§ 14.

Do komitetów powiatowych (miejskich) przez analogję mają zastosowanie odpowiednie postanowienia niniejszej instrukcji, dotyczące komitetu wojewódzkiego.

§ 15.

Komitety powiatowe (miejskie) w miastach wydzielonych:

- a) podlegają Komitetowi wojewódzkiemu,
- b) dysponują zebranymi przez siebie środkami pomocy w myśl wytycznych Komitetu wojewódzkiego,
- c) sprawozdania rachunkowe łącznie z krótkim sprawozdaniem informacyjnym przedkładają w 2 egzemplarzach bezpośrednio państwowej władzy nadzorczej,
- d) raz na rok z końcem kwietnia składają Komitetowi wojewódzkiemu ogólne sprawozdania rachunkowe i opisowe, na podstawie których Komitet wojewódzki sporządza z końcem maja analogiczne sprawozdanie i przesyła do Ministerstwa Opieki Społecznej za pośrednictwem wojewody.

§ 16.

Instrukcja niniejsza zawiera wytyczne działania na okres pierwszej fazy akcji, dopóki nie zostanie ona ujęta w formę instytucji statutowej.

Zał. Nr. 2 do o. Nr. 46/36 M. O. S. z dn. 27.VIII. 1936 r. Nr. Op. 14/7-6.

STATUT

Stowarzyszenia „Stołeczny Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży“.

I. Cele i zakres działania.

§ 1.

Stowarzyszenie nosi nazwę „Stołeczny Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży“, w dalszych paragrafach niniejszego statutu nazywany Komitetem.

§ 2.

Komitet ma na celu w drodze porozumienia organizacji, udzielających pomocy dzieciom i młodzieży skoordynowanie prac, ustalenie wytycznych, dawanie wskazówek i pomocy, rozdział zadań i środków przez się zgromadzonych, Komitet udziela ponadto dzieciom i młodzieży pomocy moralnej, materialnej i opieki kulturalnej w rodzinach, szkołach i przedszkolach.

§ 3.

Komitet jest osobą prawną, ma pieczęć z napisem: „Stołeczny Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży“ i może posiadać, nabywać lub zby-

wać wszelki majątek ruchomy i nieruchomy, zawierać umowy, zaciągać pożyczki i zobowiązania, przyjmować darowizny i zapisy, pozywać lub odpowiadać przed sądem oraz wchodzić w skład zrzeszeń lub związków, których cele należą do zakresu opieki społecznej.

§ 4.

Siedzibą i terenem działania Stowarzyszenia jest m. st. Warszawa.

§ 5.

Cele swoje Komitet realizuje, z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa, drogą:

- a) dożywiania dzieci i młodzieży w rodzinach, szkołach i przedszkolach,
- b) zaopatrywania ich w odzież, obuwie, bieliznę i pomoce szkolne,
- c) opieki higieniczno-lekarskiej,
- d) prowadzenia akcji półkolonij i kolonij letnich,
- e) prowadzenia akcji kulturalnej.

§ 6.

Komitet w miarę posiadanych środków może prowadzić wszelkiego rodzaju placówki, realizując statutowe zadania bezpośrednio, lub też za pośrednictwem działających na tymże terenie stowarzyszeń i organizacji o pokrewnych celach, które również podejmują akcję pomocy dorosłym.

II. Majątek Komitetu.

§ 7.

Majątek Komitetu składa się:

- a) z funduszy otrzymanych według protokołu zdawczego od stowarzyszeń i organizacji, zgłaszających przystąpienie do Komitetu,
- b) ze składek członkowskich,
- c) z % i dochodów od kapitałów i majątków nieruchomości Komitetu,
- d) z subwencji państwowych, samorządowych oraz instytucyj prywatno i publiczno-prawnych,
- e) z publicznych zbiórek, went, bazarów, loterij, widowisk i przedstawień teatralnych, koncertów i t. p. imprez, urządzanych na cele Komitetu,
- f) z darowizn, zapisów, legatów i ofiarności osób fizycznych lub prawnych.

§ 8.

W celu wykonywania poszczególnych zadań Komitetu mogą być tworzone na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia specjalne fun-

dusze. Zasady dysponowania specjalnymi funduszami określają regulaminy i instrukcje zatwierdzone przez Radę Komitetu.

III. Skład osobowy Komitetu.

§ 9.

Członkowie Komitetu dzielą się na zwyczajnych i wspierających.

§ 10.

Członkiem zwyczajnym Komitetu może być, za zgodą Rady, każda osoba pełnoletnia po złożeniu w Zarządzie odpowiedniej deklaracji i wpisowego w wysokości 10 złotych.

Członków zwyczajnych obowiązuje popieranie celów i zadań Komitetu oraz opłata rocznych składek członkowskich w wysokości ustalonej przez Walne Zgromadzenie.

§ 11.

Członkiem wspierającym Komitetu może być każda osoba, która zadeklaruje opłatę składki w wysokości nie mniej, niż 6 zł rocznie.

Członkowie wspierający mogą brać udział w Walnych Zgromadzeniach tylko z głosem doradczym.

§ 12.

Wykreślenie z listy członków następuje: 1) na skutek pisemnego, dobrowolnego zgłoszenia o ustąpieniu członka; 2) wobec nieopłacenia składek członkowskich w ciągu jednego roku; 3) na skutek szkodliwej względem Komitetu działalności.

Osoby, skreślone z listy członków z p. 2), mogą być przyjęte powtórnie, po uregulowaniu wszystkich zalegających składek.

§ 13.

Za zgodą Rady Komitetu mogą być członkami zwyczajnymi osoby prawne, których władze zadeklarują przystąpienie do Komitetu, wpłacając wpisowe w wysokości co najmniej 50 złotych i zadeklarowaną składkę członkowską.

IV. Władze Komitetu.

§ 14.

Władze Komitetu stanowią: a) Walne Zgromadzenie, b) Rada, c) Zarząd, d) Komisja Rewizyjna.

Walne Zgromadzenie.**§ 15.**

Walne Zgromadzenia członków zwyczajnych Komitetu bywają zwyczajne doroczne, zwoływane nie później, niż 15 czerwca, i nadzwyczajne, zwoływane w razie potrzeby.

O terminie i porządku obrad Walnego Zgromadzenia Rada zawiadamia członków pisemnie, co najmniej na 10 dni przed datą Zgromadzenia.

§ 16.

Udział w Walnych Zgromadzeniach z prawem głosu mają wszyscy zwyczajni członkowie Komitetu.

Uchwały zapadają zwykłą większością głosów, oprócz wypadków wyraźnie w niniejszym statucie przewidzianych.

§ 17.

Dla ważności uchwał Walnego Zgromadzenia konieczna jest obecność nie mniej, niż $\frac{1}{2}$ ogólnej liczby członków Komitetu.

W razie niedojścia Walnego Zgromadzenia do skutku w pierwszym terminie, wobec niedostatecznej ilości obecnych, zwołuje się Walne Zgromadzenie w terminie drugim, co najmniej w godzinę po pierwszym, które jest prawomocne bez względu na ilość obecnych członków.

§ 18.

Do kompetencji Walnych Zgromadzeń należą:

- a) zatwierdzanie rocznych sprawozdań z działalności, bilansów i preliminarzy budżetowych,
- b) wybór członków i zastępców Rady Komitetu oraz Komisji Rewizyjnej,
- c) decydowanie w sprawach nabycia, zbycia lub obciążenia majątku nieruchomości,
- d) sprawy tworzenia funduszy specjalnych,
- e) zmiana statutu Komitetu,
- f) likwidacja Komitetu i przekazanie jego majątku,
- g) rozpatrywanie i decydowanie wszelkich spraw, wniesionych przez Radę,
- h) ustalanie wysokości składek członkowskich,
- i) rozstrzyganie odwołań członków od orzeczeń Rady.

Prawomocność uchwał w sprawach, wyszczególnionych w pp. e) i f) niniejszego paragrafu, wymaga większości $\frac{2}{3}$ głosów obecnych na Zgromadzeniu członków.

Wnioski członków Komitetu na Zgromadzeniu winny być zgłoszone do Rady nie później, niż na 3 dni przed datą Walnego Zgromadzenia.

Rada Komitetu.**§ 19.**

Rada Komitetu składa się z prezesa i 27 członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie na okres 3 lat, oraz 9 zastępców, wybranych na 1 rok. Corocznie ustępuje $\frac{1}{3}$ część wszystkich, poza prezesem, członków Rady; w pierwszych dwóch latach działalności Komitetu w drodze wylosowania, a w następnych — według starszeństwa ich wyboru. Osoby ustępujące mogą być ponownie wybrane. Na miejsce członków, którzy ustąpili w ciągu roku, wchodzi zastępcy w kolejności według większości głosów, otrzymanych na Walnym Zgromadzeniu, pozostając w składzie Rady do Walnego Zgromadzenia, na którym są dokonywane wybory władz Komitetu.

Radzie przysługuje prawo kooptacji, nie więcej jednak, jak 3-ch członków Rady. Członkowie kooptowani ustępują co roku i mogą być powoływani ponownie.

§ 20.

Prezydium Rady, poza prezesem, składa się z wybranych przez Radę 3-ch wiceprezesów, sekretarza i dwóch członków Prezydium.

§ 21.

Do kompetencji Rady należą:

- a) wybór Zarządu Komitetu spośród członków zwyczajnych,
- b) ogólny nadzór nad działalnością Komitetu, w szczególności — nad wykonywaniem przez Zarząd i inne organa Komitetu postanowień niniejszego statutu i uchwał Walnych Zgromadzeń,
- c) zwoływanie Walnych Zgromadzeń,
- d) przyjmowanie i wykreślanie członków Komitetu,
- e) decydowanie w sprawach przyjęcia darowizn i zapisów,
- f) opiniowanie przygotowanych przez Zarząd na Walne Zgromadzenie sprawozdań z działalności Komitetu, bilansów, preliminarzy i wniosków.

§ 22.

Posiedzenie Rady, zwoływane przez prezesa, winny się odbywać co najmniej raz na kwartał.

Prawomocność uchwał Rady wymaga obecności niemniej, niż połowy członków Rady, w tym prezesa lub jednego z wiceprezesów, jako zastępcy. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów.

Zarząd Komitetu.

§ 23.

Zarząd Komitetu składa się z prezesa i 8-miu osób, wybieranych przez Radę corocznie na pierwszym swoim zebraniu po Walnym Zgromadzeniu.

Zarząd wybiera spośród siebie 2-ch wiceprezesów, sekretarza i skarbnika. Prezes Zarządu reprezentuje Komitet na zewnątrz.

§ 24.

Do kompetencji Zarządu należy:

- a) zarządzanie sprawami Komitetu,
- b) wykonywanie uchwał Walnych Zgromadzeń i Rady,
- c) zatwierdzanie regulaminów i instrukcyj dla biura i poszczególnych sekcji lub komisji oraz działów gospodarki,
- d) przygotowywanie na Walne Zgromadzenie sprawozdań z działalności, wniosków i preliminarzy,
- e) ustalanie warunków pracy i zatwierdzanie instrukcyj dla pracowników Komitetu,
- f) przyjmowanie i zwalnianie pracowników Komitetu.

Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej 4 członków.

§ 25.

Do podpisywania dokumentów uprawnieni są prezes oraz sekretarz Zarządu. Dokumenty, dotyczące spraw finansowych, podpisuje prezes oraz skarbnik.

§ 26.

W miarę potrzeby Zarząd powołuje Sekcje lub Komisje do wykonywania specjalnych zadań.

Komisja Rewizyjna.

§ 27.

Komisja Rewizyjna składa się z 5-ciu członków i 2-ch zastępców, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na rok jeden.

Członkowie Komisji Rewizyjnej wybierają spośród siebie przewodniczącego.

§ 28.

Zadaniem Komisji Rewizyjnej jest badanie ksiąg, rachunkowości, kontrolowanie stanu kasy i majątku Komitetu.

O wyniku swych prac Komisja Rewizyjna każdorazowo zawiadamia Radę oraz składa sprawozdanie na Walnym Zgromadzeniu.

V. Rozstrzyganie sporów.

§ 29.

Rozpatrywanie zarzutów, wniesionych przez Zarząd przeciwko członkom o działanie na szkodę Komitetu lub przekroczenie przepisów statutu oraz sporów między członkami, powstałych na tle działalności Komitetu — należy do Prezydium Rady. Uchwały zapadają większością głosów przy obecności co najmniej 3 członków Prezydium. Od orzeczenia Prezydium Rady przysługuje prawo odwołania się do Walnego Zgromadzenia.

VI. Likwidacja Komitetu.

§ 30.

O likwidacji Komitetu oraz o przeznaczeniu pozostałego majątku na wniosek Rady decyduje Walne Zgromadzenie, zgodnie z p. f) § 18 statutu. Pozostały po likwidacji majątek zostanie przekazany na pokrewne cele społeczne.

V. Zdrowie publiczne.

1.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 12 sierpnia 1936 r.

o zaliczeniu poszczególnych grup funkcjonariuszów państwowych o specjalnych kwalifikacjach w dziale Ministerstwa Opieki Społecznej do kategorii funkcjonariuszów niższych oraz o ustaleniu ich tytułów.

(Dz. U. R. P. z dnia 27 sierpnia 1936 r. Nr. 65, poz. 474)

Na podstawie art. 92 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) zarządzam, co następuje:

§ 1. Spośród funkcjonariuszów o specjalnych kwalifikacjach, zatrudnionych w dziale zarządu państwowego służby zdrowia, podległego Ministrowi Opieki Społecznej, zalicza się do kategorii funkcjonariuszów niższych, niżej wymienionych funkcjonariuszów, a równocześnie ustala się dla nich następujące tytuły służbowe: (na str. 500).

§ 2. Służbę na stanowiskach poszczególnych rodzajów, wymienionych w § 1, rozpoczyna się na najniższym stanowisku danego rodzaju w charakterze prowizorycznym.

§ 3. Pracownicy kontraktowi, pełniący swe obowiązki przynajmniej od lat dwóch, oraz pracownicy, którzy poprzednio pozostawali w służbie państwowej albo samorządu terytorialnego przynajmniej przez dwa lata i posiadają

wymagane kwalifikacje, mogą być w drodze wyjątku od przepisu, zawartego w § 2, mianowani na stanowiska bezpośrednio wyższe.

2.

OKÓLNİK Nr. 47/36

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 25 sierpnia 1936 r. Nr. Zn. 1a/15-6

w sprawie zatrudnienia lekarzy bezrobotnych.

Do

Panów Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Rodzaj służby	Tytuł służbowy
I. Położne	1) Starsza położna 2) Położna 3) Młodsza położna
II. Kontrolerzy żywności (kontrolerzy targowi)	1) Starszy kontroler żywności 2) Kontroler żywności 3) Młodszy kontroler żywności
III. Dezynfektorzy	1) Starszy dezynfektor 2) Dezynfektor 3) Młodszy dezynfektor
IV. Laboranci pomocniczy	1) Starszy laborant pomocniczy 2) Laborant 3) Młodszy laborant pomocniczy
V. Dozorcy chorych	1) Starszy dozorca chorych 2) Dozorca chorych 3) Młodszy dozorca chorych
VI. Dozorcy sanitarni	1) Starszy dozorca sanitarny 2) Dozorca sanitarny 3) Młodszy dozorca sanitarny

§ 4. Pracownicy, którzy posiadają co najmniej pięcioletnią praktykę zawodową i wymagane kwalifikacje, mogą być za zezwoleniem Ministra Opieki Społecznej w drodze wyjątku od przepisu, zawartego w § 2, mianowani na stanowisko bezpośrednio wyższe, o ile przesłużyli przynajmniej rok w charakterze pracowników kontraktowych.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marjan Zyndram-Kościółkowski*

1) Na zasadach, podanych w załączonej instrukcji, Ministerstwo Opieki Społecznej zamierza zatrudnić corocznie 50 lekarzy bezrobotnych. Z tej liczby będzie doksztalcanych w Warszawie 22 i po 7 w Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Wilnie.

2) Podania, złożone przez kandydatów w myśl postanowień § 6 wspomnianej instrukcji, należy kierować do Ministerstwa Opieki Społecznej, dołączając: a) opinię urzędu wojewódzkiego o kandydatach wraz z wnioskiem co do przyjęcia lub odrzucenia podania i b) zobowiązanie pisemne kandydata do ścisłego przestrzegania postanowień załączonej instrukcji, w szczególności jej §§ 7, 8 i 9.

3) Po ukończeniu rocznego okresu doksztalcania należy od każdego zakładu, w którym pracował kandydat, zażądać opinii o nim i opinie te przesłać Ministerstwu Opieki Społecznej.

4) Lekarze, zatwierdzeni przez Ministerstwo Opieki Społecznej na roczne doksztalcanie, jako też na stanowiska lekarzy okręgowych, będą otrzymywali zasiłek miesięczny za pośrednictwem urzędu wojewódzkiego (Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę), właściwego dla miejsca zatrudnienia.

5) Ministerstwo Opieki Społecznej uważa za niezbędne poczynienie przez Panów Wojewodów wszelkich starań, aby lekarze ci po ukończeniu 2½-letniego okresu zasiłkowego zostali przejęci na etat samorządu terytorialnego, jako lekarze okręgowi.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marjan Zyndram-Kościółkowski*

1 zał.

Zał. do Nr. 47/36 M. O. S. z dn. 25.VIII. 1936 r. Nr. Zn. 1a/15-6.

INSTRUKCJA

o zatrudnieniu lekarzy bezrobotnych.

W celu dostarczenia pracy lekarzom bezrobotnym, a jednocześnie w dążeniu do skierowania tych lekarzy do okolic, których ludność nie ma opieki lekarskiej, Ministerstwo Opieki Społecznej zarządza, co następuje:

§ 1.

Za lekarzy bezrobotnych w rozumieniu niniejszej instrukcji uważa się takich lekarzy, którzy bądź nie mają żadnego dochodu, bądź też mają dochód poniżej minimum egzystencji (150 zł mies.).

§ 2.

Lekarze bezrobotni mogą z funduszków na zatrudnienie bezrobotnych pracowników umysłowych otrzymać zasiłek na okres 2½ lat.

§ 3.

Z wymienionego okresu zasiłkowego 1 rok ma być poświęcony na doksztalcenie się w większych zakładach leczniczych miast uniwersyteckich w zakresie chorób wewnętrznych, chirurgicznych i położnictwa, jako też w zakresie pracy w Ośrodkach Zdrowia (co najmniej 1 miesiąc). W tym okresie lekarz będzie pobierał zasiłek miesięczny w wysokości 150 zł.

§ 4.

Po ukończeniu roku doksztalcenia lekarz obowiązany będzie udać się do miejscowości, wskazanej przez Ministerstwo Opieki Społecznej, i objąć stanowisko lekarza okręgowego na przeciąg 1½ roku. W ciągu tego czasu będzie on pobierał zasiłek miesięczny w wysokości 200 zł.

§ 5.

O zatrudnienie na wyżej wymienionych zasadach mogą ubiegać się bezrobotni lekarze, mający prawo wykonywania praktyki lekarskiej w Państwie Polskim, zgłaszający swą kandydaturę w ciągu roku po ukończeniu jednorocznej praktyki szpitalnej.

§ 6.

Kandydat winien złożyć podanie do Ministerstwa Opieki Społecznej za pośrednictwem właściwego urzędu wojewódzkiego, wskazując miejscowość (miasto uniwersyteckie) i zakład leczniczy, w którym pragnąłby odbyć doksztalcenie, oraz podając nazwiska i adresy 3-ch osób, mogących o nim udzielić bliższych informacji.

Do podania należy dołączyć: a) zaświadczenie jednego z urzędów wojewódzkich, że petent posiada prawo praktyki lekarskiej w Państwie Polskim, b) krótki życiorys, c) dowód, że zakład, w którym kandydat pragnie pracować, zgadza się na jego przyjęcie, i d) zobowiązanie kandydata do objęcia po ukończeniu roku do-

kształcenia, na przeciąg 1½ roku, stanowiska lekarza okręgowego w miejscowości, wskazanej przez Ministerstwo Opieki Społecznej.

§ 7.

Podczas doksztalcenia się w zakładzie leczniczym lub Ośrodku Zdrowia lekarz otrzymujący zasiłek podlega kierownikowi danej instytucji, a w następującym po tym okresie pracy w terenie — właściwemu lekarzowi powiatowemu.

§ 8.

W ciągu całego okresu zasiłkowego (2½ roku) lekarzowi, pobierającemu zasiłek, nie wolno zajmować innego płatnego stanowiska. Praktyka prywatna jest dozwolona.

§ 9.

Jeżeli lekarz, któremu przyznano zasiłek, przerwie doksztalcenie z przyczyny nieuzasadnionej, lub nie obejmie wskazanego mu stanowiska, obowiązany jest zwrócić zasiłek, otrzymany za cały ubiegły okres w terminie, określonym przez urząd wojewódzki, wypłacający zasiłek. Zasiłek nie ulega zwrotowi, jeżeli lekarz ten będzie powołany na stanowisko w Państwowej Służbie Zdrowia.

3.

OKÓLNIK Nr. 49/36

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 29 sierpnia 1936 r. Nr. Zn. 3a/4-6

w sprawie wydawania ocen przez komisje lekarskie dla funkcjonariuszów państwowych.

Do

Panów Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawie.

Ministerstwo Opieki Społecznej podaje do wiadomości i ścisłego przestrzegania załączone zarządzenie Prezesa Rady Ministrów oraz poleca, aby komisje lekarskie dla funkcjonariuszów państwowych, przed wydawaniem orzeczeń co do trwałej niezdolności do pracy zarobkowej lub co do wysokiego stopnia utraty zdolności do tej pracy, przy przeprowadzaniu szczegółowych badań stanu zdrowia funkcjonariuszów państwowych w każdym przypadku, nasuwającym trudności rozpoznawcze, korzystały z badań pomocniczo-rozpoznawczych i specjalistycznych.

Za Ministra:

(—) Dr. E. Piestrzyński
Podsekretarz Stanu

Załącznik do o. Nr. 49/36 M. O. S. z dn. 29.VIII
1936 r. Nr. Zn. 3a/4-6.

PREZES RADY MINISTRÓW

Nr. 48-31/10.

Wydawanie ocen przez komisje lekarskie o trwałej niezdolności do służby funkcjonariuszów państwowych.

Warszawa, dn. 22 lipca 1936 r.

Do

Pana Ministra Opieki Społecznej

w Warszawie.

Stały wzrost wydatków na emerytury funkcjonariuszów państwowych spowodował już w 1934 r. wydanie zarządzeń, ograniczających przenoszenie w stan spoczynku w wypadkach zależnych w większym lub mniejszym stopniu od uznania władzy (okólniki z dnia 11 czerwca 1934 r. Nr. 48/31-1 i z dnia 12 września 1934 r. Nr. 48/31-3). Mimo to jednak wzrost obciążenia Skarbu Państwa z tego tytułu postępuje nadal częściowo z powodu niezupełnie ścisłego stosowania przepisów ustawy emerytalnej także w innych wypadkach. W szczególności zdarza się

niejednokrotnie, że funkcjonariusz państwowy, uznany orzeczeniem komisji lekarskiej za trwale niezdolnego do służby, a nawet za pozbawionego do pracy zarobkowej w 95%, otrzymuje, po przejściu w stan spoczynku, zajęcie, wymagające zdolności do służby w stopniu nie niższym od normalnego i wykonywa je od kilku lat bez pogorszenia stanu zdrowia i bez obniżenia wartości swej pracy. Wypadki takie dowodzą zbyt niego liberalizmu, a może nawet pewnej powierzchowności oceny ze strony komisji lekarskich.

Pozostawienie komisjom lekarskim, w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 150), swobody oceny w granicach obowiązującej „tabeli stanów chorobowych” jest oczywiście konieczne, lecz dla zapobieżenia wypadkom, o których wspominałem, proszę Pana Ministra o zarządzenie zwrócenia komisjom lekarskim uwagi, że orzeczenie o trwałej niezdolności do służby może być wydane jedynie, gdy w myśl gruntownej oceny dalszego użycia funkcjonariusza w służbie nie można przewidywać.

Odpis niniejszego pisma przesyłam równocześnie wszystkim ministerstwom.

Prezes Rady Ministrów:

(—) *Stawoj-Składkowski*

VI. Sprawy ogólnoadministracyjne.

1.

OKÓLNIK Nr. 48/36

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 31 sierpnia 1936 r. Nr. Or. 2/1-6

w sprawie zmian w organizacji i podziale czynności Biura personalnego w Ministerstwie Opieki Społecznej.

I. Organizację Ministerstwa Opieki Społecznej, ustaloną okólnikiem Ministra Opieki Społecznej z dnia 5 stycznia 1934 r. Nr. 2/34, zmienia się przez utworzenie w Biurze personalnym samodzielnego referatu prawno-dyscyplinarnego (znak Bpd.).

II. Samodzielny referat prawno-dyscyplinarny załatwia:

1) sprawy, związane z orzecnictwem i obroną zaskarżonych orzeczeń przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym, w zakresie stosunków służbowych funkcjonariuszów z resortu Ministerstwa Opieki Społecznej;

2) sprawy zaliczania służby kontraktowej do stałej i przyznawania praw, nabytych poprzednią służbą;

3) sprawy zezwoleń na występowanie funkcjonariuszów jako rzeczoznawców, i zwalniania ich od obowiązku zachowania tajemnicy urzędowej;

4) sprawy powoływania komisji dyscyplinarnych i wyznaczania rzeczników dyscyplinarnych oraz prowadzenie sekretariatu komisji i rzeczników, czynnych przy Ministerstwie;

5) sprawy prośb o wyznaczenie obrońcy z urzędu w sprawach dyscyplinarnych;

6) sprawy, wynikające z naruszenia obowiązków służbowych, sprawy wszelkich oskarżeń i zażaleń na funkcjonariuszów z resortu Ministerstwa Opieki Społecznej oraz wogóle sprawy z zakresu odpowiedzialności karnej, dyscyplinarnej i cywilnej funkcjonariuszów z tego resortu;

7) sprawy zażaleń na orzeczenia władz podległych w zakresie wymiaru kar porządkowych, zawieszania w służbie i ograniczania uposażeń;

8) sprawy amnestii funkcjonariuszów, karanych dyscyplinarnie, wykreślenia kar porządkowych oraz prośb funkcjonariuszów o darowanie

przez Prezydenta Rzeczypospolitej kar dyscyplinarnych;

9) sprawy szczególnej ochrony prawnej funkcjonariuszów;

p o n a d t o:

10) opracowywa projekty przepisów prawnych, dotyczących stosunków służbowych pracowników Ministerstwa oraz urzędów, zakładów i instytucyj podległych;

11) przygotowuje opinie Biura personalnego o projektach prawodawczych z zakresu spraw personalnych funkcjonariuszów, zatrudnionych w służbie państwowej.

III. W podziale czynności Biura personalnego wprowadza się odpowiednie zmiany, stosownie do punktu II niniejszego okólnika.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marjan Zyndram-Kościałkowski*

2.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 31 sierpnia 1936 r. Nr. Bd. 60/154-6

w sprawie składania obligacji 4% Pożyczki Konsolidacyjnej na kaucje i wadła.

Do

Panów: Dyrektora Państwowego Zakładu Higieny, Prezesa Trybunału dla Spraw Ubezpieczeń społecznych, okręgowych Inspektorów Pracy, Dyrektorów szpitali, zakładów i przedsiębiorstw podległych Ministerstwu Opieki Społecznej

oraz

Panów: Dyrektora Funduszu Pracy i Naczelnego Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń społecznych.

Ministerstwo Opieki Społecznej podaje poniższe pismo okólne Ministerstwa Skarbu z dnia 25 sierpnia 1936 r. Nr. D. II. 20306/1/36 do wiadomości i stosowania.

Dyrektor Gabinetu:

(—) *Z. Dworzańczyk*

1 zał.

Zał. do p. o. M. O. S. z dn. 31.VIII. 1936 r. Nr. Bd. 60/154-6.

Warszawa, dnia 25 sierpnia 1936 r.

MINISTERSTWO SKARBU

N. D. II. 20306/1/36.

Do

Kancelarii cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Biura Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydium Rady Ministrów i wszystkich ministerstw

w miejscu.

W myśl art. 11 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o konwersji państwowych pożyczek wewnętrznych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 3, poz. 10) obligacje 4% Pożyczki Konsolidacyjnej mają wszelkie prawa papierów pupilarnych i mogą być używane do składania na kaucje cywilne i wojskowe.

W związku z powyższym Ministerstwo Skarbu komunikuje, że obligacje wymienionej pożyczki mogą być bez żadnych ograniczeń przyjmowane przez władze i urzędy państwowe jako wadła przy przetargach oraz jako kaucje na zabezpieczenie wszelkiego rodzaju umów lub zaliczek, wypłacanych na dostawy i roboty rządowe, jak również na zabezpieczenie udzielonych przez Skarb Państwa kredytów akcyzowych, celnych i transportowych. Wartość depozytową (kaucyjną i wadialną) rzezonnych obligacji ustala się niniejszym na złotych 42 za 100 złotych wartości imiennej.

Zastępca Dyrektora Departamentu:

(—) *A. Minkowski*

3.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 31 sierpnia 1936 r. Nr. Bd. 60/46-6

w sprawie wydawania obligacji 3% Premiiowej Pożyczki Inwestycyjnej spadkobiercom zmarłych subskrybentów.

Do

Panów Dyrektorów i Kierowników urzędów, zakładów i instytucyj podległych i nadzorowanych.

Ministerstwo Opieki Społecznej podaje do wiadomości i stosowania pismo okólne Ministerstwa Skarbu — delegata do spraw 3% Premiiowej Pożyczki Inwestycyjnej — z dnia 24 sierpnia rb. Nr. 41-b.

Dyrektor Gabinetu:

(—) *Z. Dworzańczyk*

1 zał.

Załącznik do p. o. M. O. S. z dn. 31.VIII. 1936 r.
Nr. Bd. 60/46-6.

MINISTERSTWO SKARBU.

Delegat
do spraw 3% Premiowej Po-
życzki Inwestycyjnej.

Warszawa, dnia 24 sierpnia 1936 r.

PISMO OKÓLNE Nr. 41-b.

Do

*wszystkich władz centralnych i asygnu-
jących.*

Ze względu na liczne zgłoszenia spadkobierców po zmarłych subskrybentach 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej o przejęcie subskrypcji pożyczki względnie o wydanie obligacji spadkobiercom subskrybentów zmarłych, zachodzi konieczność unormowania sposobu przejmowania subskrypcji oraz wydawania obligacji w sposób jednolity.

Udowodnienie spraw spadkowych następuje przez przedstawienie wymaganych prawem spadkowym dokumentów i aktów względnie uwierzytelnionych odpisów tych aktów. W szczególności, o ile otwarcie spadku miało miejsce na terytorium b. Królestwa Kongresowego, przez przedstawienie aktu zejścia spadkodawcy i aktu stanu cywilnego, stwierdzającego stopień pokrewieństwa ze zmarłym. Na terytoriach b. dzielnicy pruskiej — poświadczenia dziedzictwa (Erbschein, Kodeks cywilny niemiecki § 2353). Na terytorium b. dzielnicy austriackiej — dekretu dziedzictwa względnie dowodu przejęcia spadku. Na terytorium zaś, gdzie obowiązuje tom X. cz. I. Zbioru Praw Cesarstwa Rosyjskiego — decyzji sądowej o zatwierdzeniu spadkobierców w sprawach spadku.

Jednocześnie wyjaśniam, że celem ułatwienia procedury przy przejmowaniu subskrypcji względnie przy wydawaniu obligacji 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej na drobne kwoty do zł 1.000.— mogą spadkobiercy składać zaświadczenia urzędu gminnego, stwierdzające śmierć spadkodawcy oraz nazwiska i imiona spadkobierców, względnie mogą złożyć dokumenty, stwierdzające śmierć spadkodawcy i uzasadniające podstawę do spadkobrania (np. metryka urodzin, ślubu i t. p.).

O ile osoba występująca o przejęcie obligacji nie jest jedynym spadkobiercą, pozostali spadkobiercy winni złożyć pisemne oświadcze-

nie, na którego ze spadkobierców zrzekają się praw do obligacji, przy czym podpisy spadkobierców na oświadczeniu powinny być uwierzytelnione przez zarząd gminy lub notariusza.

Powyższy uproszczony sposób legitymowania się spadkobierców może być stosowany pod następującymi warunkami:

- a) o ile subskrypcja spadkodawcy nie przewyższa kwoty 1.000.— zł imiennej wartości,
- b) o ile ubiegający się o przejęcie subskrypcji względnie o wydanie obligacji jest wstępnym, zstępnym lub współmałżonkiem zmarłego subskrybenta,
- c) o ile przy większej ilości spadkobierców złożone zostanie oświadczenie, o którym wyżej mowa. Oświadczenie takie jest zbędne, jeśli otwarcie spadku nastąpiło na terenie b. Królestwa Kongresowego.

(—) *Minkowski*

Delegat do spraw 3%
Premiowej Pożyczki In-
westycyjnej.

4.

PISMO OKÓLNE
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 31 sierpnia 1936 r. Nr. Pr. 9/42-6

w sprawie XIII Tygodnia Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej.

Do

*wszystkich władz, urzędów i zakładów
podległych Ministerstwu Opieki Spo-
łecznej oraz instytucyj nadzorowanych.*

Liga Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej wzorem lat ubiegłych organizuje w r. b. w czasie od 24 września do 1 października „XIII Tydzień L.O.P.P.“.

Z uwagi na wielką doniosłość celów „Ligi“ ze stanowiska państwowego oraz z uwagi na jej charakter — jako stowarzyszenia wyższej użyteczności — należy udzielić „Lidze“ możliwie najwybitniejszego poparcia w jej poczynaniach, związanych z urządzeniem tej imprezy.

Z pol. Ministra:

(—) *Z. Dworzańczyk*
Dyrektor Gabinetu

KOMUNIKAT

w sprawie „Prawa lekarskiego“, Aleksandra Blocha.

Nakładem Księgarni Powszechnej (Kraków — Warszawa) opuściła prasę książka adw. Aleksandra Blocha p. t. „Prawo lekarskie“. Zawiera ona teksty przepisów, normujących wykonywanie praktyki lekarskiej i organizację Izb lekarskich, liczne przepisy związkowe, orzecznictwo Sądu Najwyższego i Najwyż-

szego Trybunału Administracyjnego oraz komentarz.

Książka ta może oddać duże usługi lekarzom oraz osobom i instytucjom, mającym styczność z zawodem lekarskim, i z tych względów godna jest zalecenia do użytku lekarzy (zwłaszcza lekarzy urzędowych), ubezpieczalni społecznych i aptek.

Książka jest do nabycia we wszystkich księgarniach; cena egzemplarza 5 zł.

ZAMÓWIENIA I WPLATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA, UL. DŁUGA 38/40.

NAKŁADEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

TŁOCZONO CZCIONKAMI DRUKARNI PAŃSTWOWEJ, MIODOWA 22, Nr. 85575.